

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

DİSİPLİNLERARASI ÖRNEK / SENARYO TABANLI DERS

Bu çalışma Slovenya Ulusal Ajansı tarafından onaylanan 2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423 numaralı Erasmus+ projesi kapsamında oluşturulan sürdürülebilir çevre ve biyoetik senaryolarından oluşmaktadır. Proje ortakları; Ljubjana İlahiyat Fakültesi, Uluslararası Balkan Üniversitesi, Osmangazi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Şükrü Şenkaya Anadolu Lisesi, Letonya'dan Daugavpils 3. Vidusskola Lisesi, İspanya'dan PERMACULTURA CANTABRIA sivil toplum kuruluşu, İtalya'dan ISTITUTO DI ISTRUZIONE SUPERIORE LEONARDO Lisesi, Almanya'dan Kentsel Araştırma ve Eğitim şirketi.

Biyoetik öğretimi lise ve dengi okulların müfredatına entegre edilmemektedir. Literatür taramasında sürdürülebilir çevre eğitimi konusunda lise ve dengi okullarda sınıf içi veya ders dışı etkinliklerde senaryo temelli eğitim içeriğine rastlanmamıştır. Bu doğrultuda lise öğrencilerinde sürdürülebilir çevre ve biyoetik kavramlarına yönelik farkındalığın artırılması amacıyla senaryo temelli öğretim yöntemiyle senaryolar oluşturulmuştur. Proje ortaklarının biyoetik çerçevesinde geliştireceği senaryolar için 7 başlık belirlendi:

- 1- **Küresel adalet**
- 2- **İklim değişikliği**
- 3- **İnsani gelişme**
- 4- **Ekosistem sağlığı ve su kaynakları**
- 5- **Bilim ve teknoloji**
- 6- **Hayvan yaşamı**
- 7- **Minimalist yaşam.**

Geliştirilen senaryo örneklerinin biyoetik eğitimi, sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği eğitimi alanındaki eğitimcilere ve lise ve dengi okullarda bu alanda çalışanlara örnek teşkil etmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bu çalışmada iklim değişikliği ve sürdürülebilir çevre eğitiminde biyoetiğin önemi vurgulanmaktadır.

Senaryonun oluşturulmasında OMEM (Osmangazi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü) tarafından Sosyo-bilimsel Konu Senaryoları ve literatür incelenerek bir şablon oluşturulmuş olup şu başlıkları içermektedir: Konu-Başlık-Amaç-Amaçla İlişkisi- Konu-Durum/Olay-İkilem-Önerilen Etkinlik ve Sorulara İlişkin Kısa Amaç Bilgisi.

ÖNSÖZ

Etik matematik değildir! Evrensel ve her zaman geçerli olan etik normlar olmasına rağmen (Herkeseye saygı gösterin! Adil olun! Hile yapmayın! Yalan söylemeyin! Çalmayın!), günlük kararlarımızda sıklıkla kendimizi hangi değere değer verdiğimiz konusunda ikilemde buluruz. Etik karar, belirli bir durum ve bağlamda (elbette etik ilkelere saygı göstererek) mümkün olan en iyi iyiyi seçtiğimiz karardır.

Ahlaki ikilemler, iki olası çözümün çatıştığı ve her ikisinin de tamamen iyi olmadığı durumlardır. Her durumda, kararın olumsuz sonuçlara yol açma riski vardır. »Ne yapmayı seçersek seçelim, işin içine bir miktar kötülük girecek. Açık bir yanıt, en az kötüyü seçmemiz gerektiğidir ve bu mantıklıdır. « (Hannon, 2005, 58) Ancak ahlaki değerleri dengelemek o kadar basit değildir. Ahlaki ikilemler bireyin etik muhakemesi ile ilgilidir: Her bir insan hangi değerler hiyerarşisine sahiptir, hayatlarındaki ana otoriteler kimlerdir, ahlaki eylemin altında yatan motivasyonlar nelerdir ve onların etik tutumlarının temelleri nelerdir?

Geçmişte birçok araştırmacı (Piaget, Kohlberg...) ahlaki yargıları araştırmak ve gençlerde ahlaki eğitimi teşvik etmek için ahlaki ikilemleri kullanmıştır. Somut örneklerin tartışılması yoluyla ahlaki yargılarda bulunma yeteneği keskinleşti. Bu, tümevarımsal bir öğrenme yöntemidir, çünkü somut örnek yoluyla genel olarak geçerli sonuçlara ulaşılmaya çalışılır. Biyoetik öğretiminde bu yaklaşımın ergenler için en uygun yaklaşım olduğunu gördük. En azından kısmen onların somut yaşamlarıyla alakalı örnekler bulmak istedik. Biyoetik ikilemlerin, üzerinde durulması gereken gerçek ikilemler olduğunu göstermek istedik. Her şeyden önce bunların yansımaları bireysel ve kolektif düzeyde sorumlu eylemlere yol açmalıdır.

Görmek üzere olduğunuz senaryoların derlemesi, liselerde Biyoetik seçmeli dersi için öğretim materyalleri oluşturma sürecinin bir parçasıdır. Bulacağınız örnekler veya ikilemler, lisede hemen hemen her konuda etik konularla ilgili kısa bir tartışma için yararlı girdiler olabilir. Öğretim materyallerinin tasarımcıları, gençleri gezegenimizdeki yaşamın geleceği konusunda sorumluluk almaya teşvik etmek için hemen hemen tüm konulardaki etik konuları tartışmanın önemli olduğunu düşünüyor. Mümkün olduğu kadar çok öğretmenin, önerdiğimiz etik ikilemleri veya diğer etik ikilemleri anlamlı bir şekilde normal derslerine entegre ettiğini görmek istiyoruz.¹

¹Patrick Hannon. 2005. Ahlaki Karar Verme. Dublin: Veritas.
(Not: Önsöz için Proje koordinatörü Roman Globokar'a teşekkürler)

GİRİŞ

Hızla artan dünya nüfusu, azalan ekilebilir alanlar ve küresel ısınma gibi sorunlar geleceğe yönelik bazı önlemlerin alınmasını, yeni teknolojilerin geliştirilmesini, biyolojik sistemlerden faydalanılmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu amaçla geliştirilen teknolojilerden genetik mühendisliği ve biyoteknoloji, günümüzde farklı alanlardaki uygulamalarıyla önemli bir yere sahiptir. Genel anlamda "biyolojik sistemleri ve canlı organizmaları veya bunların türevlerini kullanarak belirli bir kullanıma yönelik ürün veya işlemleri dönüştüren veya oluşturan" bu bilim dalları, 21. yüzyıl ve sonrasında insanlığın refahına önemli katkı sağlaması beklenen bilim dallarının başında gelmektedir.

Araştırmacılar, bireylerin gelecekteki toplumsal rollerine hazırlanmasında sadece temel bilgi kazanımlarının değil, bu bilgilerin çeşitli alanlarda uygulanmasının toplumsal etkilerinin de her yönüyle (sosyal, kültürel, dini, ahlaki ve hukuki) ele alınması gerektiğini ortaya çıkarmışlardır. Çünkü tek başına bilgi edinmek rasyonel kararlar vermek için yeterli değildir (Harding ve Hare, 2000). Bu nedenle öğrencilerin bilimsel bilgi edinmeleri, bilinçli ve donanımlı vatandaşlar olarak yetişmeleri konusunda bilim ve uygulamalarının etik ve sosyal yönleriyle birlikte ele alınması ve öğretilmesi gerektiği konusunda eğitimciler arasında tam bir görüş birliği bulunmaktadır (Aikenhead ve Ryan, 1992, Bybee, 1987; Yager ve Hofstein, 1986; Yager ve Penick, 1988; Yager ve Tamir, 1993; Booth ve Garrett, 2004).

Bu açıdan bakıldığında 20. ve 21. yüzyıllarda biyolojik bilimlerde ve özellikle biyoteknolojide yaşanan gelişmeler ve bu gelişmelerin çeşitli alanlardaki uygulamaları son dönemde eğitimin her kademesinde toplumsal bilgiyi, farkındalığı ve tüm eğitim kademelerinde farkındalığı artıracak farklı bir öğretim yaklaşımı olan biyoetik eğitimi de gündeme getirmiştir.

BIYOETİK VE BIYOETİK EĞİTİMİ NEDİR?

Etik ve ahlak kavramları ışığında Biyoetik, "insan sağlığı (tıp) ve diğer biyolojik bilimlerle ilgili etik sorunların tartışıldığı alan" olarak tanımlanmaktadır. (Kushe ve Singer, 2001, s: 3-4).

1960'lı yıllardan sonra hem Vietnam Savaşı'nda nükleer silah kullanımına ilişkin tartışmalar hem de feminizm ve üreme teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan kadın hakları konusu, günümüzde bioetiğin içeriğini farklı bir noktaya taşıyarak biyoetiğin daha genel ve disiplinler arası bir yapıya kavuşmasını sağlamıştır. (Kushe ve Singer, 2001, s: 8).

²Convention on Biological Diversity, Article 2. Use of Terms, United Nations, 1992.

Biyoetik, biyolojik ve tıbbi bilimlerin uygulamalarıyla ilgili etik konuları inceleyen bir disiplindir. Biyoetik eğitimi ise biyoetik konularını tanıma, analiz etme ve çözüm üretme konusunda beceri ve tutum kazandırmayı amaçlayan bir eğitim sürecidir. Biyoetik eğitimi, biyomedikal araştırmalar, klinik uygulamalar, genetik teknolojiler, organ nakli, suni tohumlama, embriyo transferi, insan hakları, sağlık politikaları gibi alanlarda karşılaşılan etik sorunlara ışık tutuyor. Biyoetik eğitimi hem teorik hem de uygulamalı yöntemlerle verilebilmektedir. Teorik yöntemler arasında dersler, sunumlar, tartışmalar ve seminerler yer alır. Araştırmalara göre senaryoya dayalı eğitim ve biyoetik eğitimi öğrencilerde öğrenmenin kalıcılığını artırıyor.

BIYOETİK EĞİTİMİ NEDEN GEREKLİDİR?

Modern toplumlarda insanlar, bilim ve teknolojinin sunduğu avantajlardan yararlanırken, gelişen teknolojilere uyum sağlamak, aynı zamanda bu teknolojilerin toplumsal yansımalarıyla yüzleşmek ve gerektiğinde seçimler ve kararlar vermek zorundadır.

Öğrencilerin geleceğin vatandaşları ve karar vericileri olacağı düşüncesinden yola çıkarak eğitim programlarının bilim ve teknolojinin sosyal, kültürel, çevresel, politik ve etik yönlerini ele alacak süreçleri içermesi gerektiğini vurguluyor. Bu süreçlerin temeli öğrencilerin konuya olan ilgilerini, motivasyonlarını ve düşünme becerilerini geliştirecek tartışmalardır (Chen and Stroup, 1993).

Sosyolojik konularda "değerler"i tartışmak sorgulama becerisi gerektirir. Bloom'un taksonomisine göre bu, bilgiyi hatırlama ve anlama düzeyinin üzerinde "üst düzey bilişsel süreçleri" içeren beceriler gerektirir ve sosyolojik konular söz konusu olduğunda bu becerileri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Çevresel ve etik konuları analiz edebilme becerisi,
- Soru sorma becerisi,
- Tartışmaları yapılandırma becerisi,
- Bu becerileri kişinin kendi (bireysel) düşünme sistemine uygulayabilme becerisi (Dori, Tal ve Tsaushu, 2003).

Ancak bu süreçte öğretmen ve öğrenciler, konuyla ilgili karşıt görüşleri araştırırken, olası fayda ve zararları incelerken, sosyal ve politik faktörleri incelerken etik değerleri kullanarak düşünme ve karar verme becerisi kazanırlar (Pedretti, 1999). Bu bağlamda değerlendirildiğinde biyoetik eğitimi, bireylerin biyolojik bilimlerden kaynaklanan değer sorunlarını anlamalarını, etik teori ve ilkelere dayalı karar verme becerilerini geliştirmelerini sağlar. (Macer, Asada, Tsuzuki, Akiyama ve Macer, 1996; Reich, 1995).

Biyoetik eğitimi, öğrencilerin belirli bir konu hakkında “doğru” karar vermektense ziyade, etik tartışmaya neden olan konuları tartışabilecek bilimsel altyapıya sahip olmalarını sağlayarak tartışma ve karar verme becerilerini geliştirme ilkesine dayanmaktadır. Çünkü eğitilmiş bireylerin kişisel ve toplumsal konuları değerlendirmede bilimsel bilgilerini kullanabilmeleri ve görüşlerini ifade edebilmeleri için bilimsel bir altyapıya, akranlarıyla tartışmalara ve bu şekilde geliştirdikleri tartışma becerilerine ihtiyaçları vardır. (Sadler ve Donnelly, 2006).

Bu ihtiyaçların bilincinde olan BIOSEM ekibi olarak Biyoetik ve sürdürülebilir çevre konusunda oluşturulan senaryoların tüm lise ve dengi okullardaki öğrenci ve öğretmenler için faydalı bir döküman olmasını umuyoruz. Daniel daha pahalı olan adil ticaret muzlarını mı yoksa normal, daha ucuz olanları mı satın almalı?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

TICARET

FUARI

KONU: KÜRESEL ADALET 1

KONU

KÜRESEL ADALET

BAŞLIK

TİCARET FUARI

AMAÇLAR

- Dünyanın birbirine bağlılığını keşfetmek.
- Küreselleşmenin günlük yaşamlarımızı nasıl etkilediğini keşfetmek.
- Bir taraftaki büyük talep kadar hassas tedarik zincirlerinin diğer taraftaki sağlayıcılara ne kadar zarar verdiğini anlamak.
- Küreselleşmenin ayrıcalıklarını kullanırken kişisel sorumluluğu kabul etmek.
- Küreselleşme, ticaret ve adil ticaret kavramlarını sunmak.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Küreselleşme ve küresel adalet kavramlarını anlamak
- Tüm insanların ve tüm canlıların birbirine bağlılığının ve birbirine bağımlılığının bilincinde olmak
- Küreselleşmenin avantaj ve dezavantajlarının farkında olmak.
- Biyoetik konularla ilgili küreselleşmenin nedenleri ve sonuçları arasında bağlantı kurmak.
- Küreselleşme ve küresel adaletle ilgili kişisel sorumluluk alma yetkisine sahip olmak.

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Küreselleşme, dünya (küresel) düzeyde karşılıklı bağımlılığı ve alışverişi yaratan, derinleştiren, genişleten ve yoğunlaştıran, aynı zamanda küresel ve yerel süreçler arasındaki bağlantının farkındalığını teşvik eden çok boyutlu bir süreçler bütünüdür. Küreselleşme, internet, cep telefonları, sosyal medya gibi yeni teknolojilerin ve Dünya Ticaret Örgütü gibi yeni kurumların, mal ve hizmet ticareti ve fikri mülkiyetin korunmasına ilişkin çok taraflı anlaşmaların ortaya çıkmasıyla ele ilerledi. (Kaynak: Yetkinlik Çerçevesi BIOSEM)

VAKA

Daniel market alışverişi yapmak için annesinden biraz para aldı. Annesi ona paranın yanı sıra bir de alışveriş listesi verdi. Daniel'in annesi listedeki öğelerin fiyatını biliyor, bu nedenle Daniel'in listedeki her şey için yaklaşık olarak doğru miktarda parası var. Mağazaya vardığında evsiz bir kişi Daniel'a kendisine bir avro veya biraz bozuk para ayırıp ayıramayacağını sorar. Evde ihtiyaç duydukları her şeyi aldıktan sonra parası kalıp kalmadığına bakacağını söyleyen Daniel, mağazaya gider ve alışverişin çoğunu bitirir. Listede kalan son öğe muzdur. İki çeşit marka vardır. Bir marka Adil Ticaret olarak işaretlenmiştir ve daha pahalıdır. Daniel'ın biraz fazladan parası vardır. Daha pahalı muzları almaya karar verebilir, mağazanın önündeki evsizlere fazladan para verebilir, müzik okulunda ilk resitalini veren küçük kız kardeşine küçük bir hediye alabilir ya da parayı sadece kendisi için saklayabilir. Ancak Daniel, adil ticaret ve bunun okulda küresel adaleti nasıl desteklediği hakkında bir şeyler duymuştur ve şimdi bir ikileme karşı karşıyadır.

İKILEM

Daniel daha pahalı olan adil ticaret muzlarını mı yoksa normal, daha ucuz olanları mı satın almalı?

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (ARTILARI VE EKSİLERİ)

Ticaret Fuarı:
Ekim-dikim işçilerinin daha adil ücretlendirilmesini destekliyor. İşçilerin ve tarla sahiplerinin fiyatların gerekli minimum seviyenin altına düşmemesinin garanti edildiği daha istikrarlı bir piyasa sistemine katkıda bulunuyor.
Adil ticaret primiyle (işçilerin ortaklaşa karar vereceği bir proje için kutu başına 1\$) işçi topluluklarında toplumsal projelerin geliştirilmesine katkıda bulunuyor.
İşçilerin korunmasına (sağlık ve güvenlik) katkıda bulunuyor.
Süpermarkete tüketicinin sosyal olarak adil davranması gerektiği konusunda geri bildirim/baskı sağlıyor.

Sıradan Durum:
Daha ucuzlar.
Çevresindeki ihtiyaç sahiplerine daha fazla para verebilir.
Parayı ailesi için kullanabilir.
Adil ticaretin gerçekten işe yarayıp yaramadığından emin değil.
Kararının bir fark yaratacağından bile emin değil.

ÖNERİLEN FAALİYET 2

Öğrencilere hikayedeki rolleri vererek durumu canlandırmalarını sağlayabilirsiniz. Bir öğrenci Daniel rolünü oynayabilir, diğer öğrenciler annesini, kız kardeşini, evsiz adamı oynayabilir ve siz de kasiyer, başka alışveriş yapan biri, evsiz adamla yüzleşen biri gibi roller ekleyebilirsiniz... Öğrenciler senaryoyu canlandırabilir ve diğer öğrenciler gözlemleyebilir. Rol oynama sonrası gözlem yapan öğrenciler neler fark ettiklerini ifade edebilir, rol oynayan öğrenciler ise pozisyonlarını savunurken nasıl hissettiklerini açıklayabilirler.

SORULAR

- Adil ticaret muzları için biraz daha fazla ödemeye hazır mıyım?
- Bu dünyaya ne gibi bir değişiklik getiriyor?
- Muz neden bu kadar popüler?
- Ara öğün olarak muz ya da yerel olarak yetiştirilen meyveleri tercih etmenin ne farkı var?
- Influencerların yeme alışkanlıklarım üzerindeki etkisini görebilir miyim?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

SAĞLIK

TURİZMI

KONU: KÜRESEL ADALET 2

KONU

KÜRESEL ADALET

BAŞLIK

SAĞLIK TURİZMİ

AMAÇLAR

- Sağlığın insan yaşamındaki önemini anlamak
- İyi olanın yalnızca kişinin kendi iyiliği için bir şeyler yapması olmadığını, sorumluluğun daha geniş bir şekilde anlaşılması gerektiğini anlamak
- Sağlık turizminin eşitsizliklerin hem nedeni hem de sonucu olduğunun farkına varmaküreselleşme, ticaret ve adil ticaret kavramlarını sunmak.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Küreselleşmenin ve küresel adaletin sağlık açısından önemini bilincinde olmak
- Küreselleşmenin avantaj ve dezavantajlarının farkında olmak
- Farklı kalkınma düzeylerinin uluslar, ülkeler ve kültürler arasında nasıl ciddi eşitsizliklere yol açtığını anlamak
- Küreselleşme sürecine ilişkin eleştirel düşüncüyü geliştirmek
- Küreselleşme süreciyle bağlantılı olarak biyoetik ilkeleri uygulayabilme
- Küreselleşmeyle ilgili ikilemlerin ortaya çıktığı belirli durumlarla başa çıkmak

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Medikal turizm küreselleşmeyle birlikte ivme kazanan bir trend. Gelişmiş ülkelerden gelen hastaların, mali veya hukuki nedenlerden dolayı, ikamet ettikleri ülkede kendilerine sağlanamayan tıbbi tedaviyi almak üzere gelişmekte olan ülkelere gitmesi. Burada çeşitli etik ikilemler ortaya çıkıyor: En gelişmiş ülkelerde tıbbi tedavi olanaklarının eşitsizliği, bunun sonucunda insanların bir kısmı, müdahaleyi ülke dışında tıbbi sorunlarına çözüm aramak zorunda kalıyor. Sağlık turizminin yasadışı bağışçılardan organ naklini içerdiği bilinmektedir.

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Cerrahi müdahaleler ruhsatsız hastanelerde, kalitesi şüpheli ekipmanlarla vb. yapılabilir. Medikal turizm de tam tersi yöne gidebilir. Gelişmekte olan ülkelerdeki nüfusun daha zengin kesimleri, daha ciddi tıbbi müdahaleler için tıpta daha ileri standartlara sahip gelişmiş ülkelere seyahat ediyor. Toplumun elit kesimine mensup kişilerin tedavi için yurt dışına gitmek yerine sağlık sigortasına daha yüksek katkı payları ödemesi ve kendi ülkelerindeki sağlık sisteminin imajını düzeltmesi gerektiği ikilemi ortaya çıkıyor.

VAKA

Yakın arkadaşınız Sarah birkaç yıldır cesurca kanserle mücadele ediyor. Yerel olarak yapılan çok sayıda tedaviye rağmen durumu kötüleşti ve doktorları artık yalnızca gelişmekte olan bir ülkede mümkün olan en ileri kanser tedavisini öneriyor. Tedavi umut verici sonuçlar veriyor ancak önemli zorluklarla birlikte geliyor. Sarah'ın yakın arkadaşı olarak zor bir durumdasın. Sarah'ın sağlığı için mümkün olan en iyi sonucu istiyorsunuz ve yabancı tedavi, daha düşük maliyetle potansiyel bir tedavi için umut sunuyor. Ancak aynı zamanda güvenlik, bakımın kalitesi, yaşam koşulları, eğitimi üzerindeki etkisi ve bunun ona verebileceği duygusal zarar konusunda da endişeleniyorsunuz.

İKİLEM

Arkadaşınız, bu riskli medikal turizm seçeneğini mi takip edeceğiniz yoksa evde geleneksel tedavilere devam mı edeceğiniz konusunda destek ve tavsiye için sizden yardım bekliyor. Onun hayatını değiştirecek bu kararı vermesi için ihtiyaç duyduğu desteği ve rehberliği, aynı zamanda onun çıkarlarını göz önünde bulundurarak ve güçlü bir dostluğu sürdürürken nasıl sağlayabilirsiniz?

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (ARTILARI VE EKSİLERİ)

Evet:

- Medikal turizm, kişinin kendi ülkesinde bulunmayan tıbbi tedavilere erişim sağlayabilir.
- Daha fakir bir ülkeyi ziyaret etmek maliyetleri ve

Hayır:

- Tıbbi bakımın kalitesi ülkeler ve tesisler arasında büyük farklılıklar gösterebilir ve bu da hastaları riske atabilir.

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (ARTILARI VE EKSİLERİ)

prosedürler için bekleme süreleri düşürür.

- Özellikle tesis veya sağlık personeli uygun şekilde akredite edilmemiş veya düzenlenmemişse, hasta güvenliği açısından risk oluşabilir.
- Enfeksiyonlar, ulaşım aksaklıkları ve dil engelleri gibi seyahatle ilgili riskler ortaya çıkabilir.

ÖNERİLEN FAALİYET 2 (FARKLI ROLLER OYNAMA)

Öğrencilerden farklı roller üstlenmeleri istenir. İşlem yaptırmak isteyen kişileri harekete geçirmeliler; bunu gerçekleştirecek personel; bir prosedürün yasallığını kontrol eden polisle evde bir toplantı (örneğin, taşıyıcı annelik durumunda); Birisi yurtdışında ameliyat olmaya karar verdiğinde aile içinde yapılan bir konuşma, yoksulluğu nedeniyle kendi organlarını zengin bir yabancıya satacak olan bir kişiyle yapılan bir konuşma vb. Pek çok kişi implant, kök kanalları ve kaplamalar gibi uygun fiyatlı diş tedavileri için diğer az gelişmiş ülkelere seyahat ediyor.

- Yüz germe, meme büyütme ve liposuction gibi estetik cerrahi prosedürleri de tıp turistleri arasında popülerdir.
- Bazı kişiler kendi ülkelerinde bulunmayan özel kanser tedavileri için yurtdışına seyahat etmektedir. Almanya, Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerin en ileri kanser tedavilerini sunduğu biliniyor.
- Hastalar, özellikle kendi ülkelerinde donör bulamadıkları takdirde, organ nakli için yurt dışına seyahat edebilirler.
- İn vitro fertilizasyon (IVF) ve taşıyıcı annelik gibi doğurganlık tedavileri.

SORULAR

- Tıbbi bakıma erişimin tıbbi ihtiyaçtan ziyade hastanın ödeme gücüne dayalı olması doğru mudur?
- Düşük gelirli ülkelerin, daha zengin ülkelerle aynı kalitede tıbbi bakıma erişememeleri adil mi?
- Peki ya düşük gelirli ülkelerden gelen, istismara veya standartların altında tıbbi bakıma maruz kalabilecek hastalar ne olacak?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

THINKING OF CLIMATE CHANGE WITH BIOETHICS AND ITS SUB-PRINCIPLES

KONU: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ 1

KONU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

BAŞLIK

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ BİYOETİK VE ALT İLKELERİYLE DÜŞÜNMEK

AMAÇLAR

Etik ilkeler, biyoetiğin uygulanması ve iklim değişikliği arasındaki bağlantıyı bilmek

- Artık yaptığımız seçimlerin bugünü ve dünyanın her yerindeki insanları etkilediğini görüyoruz.
- Çevre dostu kararlar almak, finansal kazanç ve fosil yakıtlara bağımlılık gibi diğer hususlar nedeniyle sıklıkla karmaşık hale gelir.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

İklim değişikliğinin temel yönlerini anlamak

- İklim değişikliğiyle ilgili sorunların ortaya çıktığı belirli durumları anlamak
- Biyoetik ilkeler ile iklim değişikliği arasındaki bağlantıyı bilmek
- Biyoetik ilkeler ile iklim değişikliği arasındaki bağlantıya örnek verebilmek
- İklim değişikliğine yönelik bazı olası eylemleri bilmek
- İklim değişikliğinin temel yönlerine ilişkin bilgiyi göstermek

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

İklim değişikliğinin etkileri şu anda dünyanın karşı karşıya olduğu en zor sorunlardan biridir. Bu derste, etik analizin hem iklim sorununun karakterini hem de potansiyel çözümlerin getirdiği sınırlamaları anlamamıza nasıl yardımcı olabileceğini gösteriyoruz. (Vanderheiden 2008, Gardiner ve ark. 2010, Arnold 2011). Bunu yaparken, dikkatimizi iklim değişikliğinin temel değerlere yönelik tehdit oluşturma biçimlerine ve alınan önlemlerin adalet ve hesap verebilirlik konusunda nasıl önemli endişeler doğuracağına odaklanacağız.

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

İklim değişikliğinin yarattığı tehdit "ideal ahlaki fırtına" ile karşılaştırılıyor. Çünkü ahlaki eylemin birbiriyle bağlantılı üç temel meselesini bir araya getiriyor. (Gardiner 2011a).

1- İklim değişikliğinin dünyanın her yerindeki insanları etkileyen bir sorun olması, ilk sorunun kökenini oluşturuyor. Sera gazı emisyonları atmosfere salındığında, nereden kaynaklanırsa kaynaklansın, gezegenin her yerinde iklimi etkileme potansiyeline sahiptir. (IPCC 2007). Bunun bir mahkûm ikilemine veya ulus-devletler arasında oynanan ortak mallar trajedisine yol açacağı sıklıkla söylenir: Tüm ülkeler toplu olarak ciddi veya yıkıcı etki riskini azaltmak için küresel emisyonları sınırlamayı seçerken, her biri bireysel olarak hareket eder. Başka bir deyişle, mahkumların ikilemi ya da müştereklerin trajedisi uluslar arasında yaşanacak. atmosfere gaz salmaya devam etmeyi seçiyor. (Helm 2008, Gardiner 2011a)

2- İkinci konu ise mevcut emisyonların gelecek nesiller için önemli sonuçlar doğurmasıdır. En önemli sera gazı olan karbondioksit emisyonları genellikle atmosferde uzun süre kalır ve yüzyıllar, hatta bin yıllar boyunca iklim üzerinde zararlı etkilere neden olur. (IPCC 2007). Özellikle gelecek üzerindeki olumsuz etkilerin ciddi ve kümülatif olduğu göz önüne alındığında, bu adil görünmüyor.

3- Etik eylemle ilgili üçüncü sorun, uluslararası adalet, nesiller arası etik, bilimsel belirsizlik ve insanlarla doğanın geri kalanı arasındaki uygun ilişki gibi birçok ilgili alanda teorik araçlarımızın tam olarak gelişmemiş olmasıdır. (örneğin Jamieson 1992). Örneğin iklim değişikliği, hayvanları, benzersiz yerleri veya doğayı koruma yükümlülüğümüzün olup olmadığı ve varsa bu yükümlülüklerin ne şekilde olacağı gibi (etik) değere ilişkin soruları gündeme getiriyor. Bir başka örnek ise iklim değişikliğinin fosil yakıtlar gibi tarihi eserlerin (yasal) değeri ve bunların var olup olmadığı konusunda soruları gündeme getirmesidir.

VAKA

İrlanda'da John ve Greta bir lisedeki öğrenci örgütünün başkanıdır. Medyada okullarının altında önemli bir petrol keşfinin olduğunu gördüler. çıkarılabilir durumdaki petrol, fabrikalarda, konutlarda, enerji santrallerinde ve ulaşımda, kullanılabilir veya satılabilir. Bu çok fazla gelir getirecek ve petrolü halkın kullanımına sunacaktır. Ancak eğer kullanılırsa ve yakılırsa açığa çıkardığı karbondioksit iklim değişikliğini hızlandıracaktır.

Petrolün sondajla mı çıkarılacağı yoksa petrolün çıkarılması için toprağa kimyasal pompalanmasının mı gerektiği henüz bilinmiyor. Pek çok kişi kimyasalların kullanıldığı bu sürecin yerel su kaynaklarını kirlettiğini ve çevreye zarar verdiğini söylüyor.

Petrol endüstrisi şirketleri, çevreye büyük bir özen göstererek ve yerel toplumlar üzerinde sınırlı bir etki yaratarak uzun yıllardır pek çok bölgeden petrol çıkardıklarını söylüyor.

İKILEM

Greta ve John, okullarının altındaki petrol çıkarılmasına karşı bir öğrenci protestosu düzenlemeli mi, yoksa çıkarma işlemini desteklemeyi mi seçmeliler?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Belediye Binası Tartışması:

- Öğrenci Liderleri (Greta ve John): Topluluğun gelecek nesli olarak bu tartışmayı düzenlerler, kararlarının herkes için en iyi karar olduğundan emin olmak için bunu talep ederler. Onlar moderatörler.
- Petrol çıkarmanın ekonomik faydalarını savunan, sorumlu uygulamaları ve yerel istihdam yaratma potansiyelini vurgulayan Petrol Endüstrisi Temsilcileri.
- Karbon emisyonları, su kirliliği ve iklim değişikliğiyle bağlantılı çevresel riskleri vurgulayarak petrol çıkarılmasına karşı savunuculuk yapan Çevre Aktivistleri.

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Topluluk Üyeleri: Hem potansiyel ekonomik faydaları hem de günlük yaşamları üzerindeki çevresel etkileri ele alarak yerel topluluğun endişelerini dile getirirler.

Bilimsel Uzmanlar: İklim değişikliği, fosil yakıt yakmanın sonuçları ve petrol çıkarmanın potansiyel uzun vadeli etkileri hakkında gerçek bilgileri paylaşıyorlar.

Çıkarmadan elde edilen gelirin eğitim kaynaklarını ve fırsatlarını nasıl etkileyebileceği de dahil olmak üzere, okul için mali sonuçları değerlendiren Okul Yetkilileri.

SORULAR

- İklim değişikliğine neden olan insan faaliyetlerinin nasıl bir rol oynadığını düşünüyorsunuz ve kalkınma ile çevrenin korunmasını nasıl dengeleyebiliriz?
- İklim değişikliği farklı toplulukları orantısız bir şekilde nasıl etkileyebilir ve bu topluluklara karşı ne gibi etik sorumluluklarımız var?
- Ülkeler karbon emisyonlarından ahlaki açıdan sorumlu tutulmalı mı? İklim krizinin etik boyutunu uluslararası düzeyde nasıl ele alabiliriz?
- İklim değişikliğiyle mücadelede olumlu katkıda bulunmak için bireyler hangi kişisel yaşam tarzı değişikliklerini yapabilirler ve sizce bu değişiklikleri yapmanın ahlaki bir yükümlülüğü var mı?
- İklim değişikliği halk sağlığını ve sağlık hizmetleri kaynaklarına erişimi nasıl etkileyebilir? Bu etkilerin etik sonuçları nelerdir?
- Karbon yakalama gibi iklim değişikliğini azaltacak teknolojiler geliştirirken, kaynak tahsisi ve istenmeyen sonuçlar açısından ne gibi potansiyel etik ikilemler ortaya çıkabilir?
- İklim değişikliği biyolojik çeşitliliği ve diğer türlere karşı sahip olduğumuz etik sorumlulukları nasıl etkileyebilir?
- İklim değişikliğiyle doğrudan mücadele eden teknolojilere mi yoksa etkilerine uyum sağlamamıza yardımcı olacak teknolojilere mi yatırım yapmaya öncelik vermeliyiz? Hangi etik hususlar devreye giriyor?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

HIZLI MODANIN

MALİYETLERİ

KONU: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ 2

KONU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

BAŞLIK

HIZLI MODANIN MALİYETLERİ

AMAÇLAR

- Moda endüstrisinin çevresel ve etik etkilerini araştırmak.
- Sürdürülebilir moda kavramını ve iklim değişikliği üzerindeki etkisini anlamak.
- Karbon ayak izinin azaltılmasında kişisel tercihlerin rolünü analiz etmek.
- Sürdürülebilirlik ve etik bağlamında eleştirel düşünme ve karar verme becerilerini teşvik etmek.
- Öğrencileri tüketim kalıplarının sorumluluğunu almaya ve bilinçli seçimler yapmaya teşvik etmek.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- İklim değişikliğinin önemini farkında olmak.
- İklim değişikliğinin biyoetik yönlerinin farkında olmak.
- İklim değişikliğinin önlenmesinde kişisel örneklerin önemini bilincinde olmak.
- Etik ilkeler ile iklim değişikliği arasındaki bağlantıya örnek verebilmek.
- İklim değişikliğini ele almak için spesifik, ilgili ve ulaşılabilir kişisel hedefleri belirlemek
- İklim değişikliğinin önlenmesine yönelik girişimlerde bulunabilecek şekilde eğitilmek.
- Davranışlarıyla iklim değişikliğine çözüm bulmaya yardımcı olmak amacıyla yaşam tarzlarını değiştirme konusunda kişisel sorumluluk almaya istekli olmak

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Moda endüstrisi, karbon emisyonları, su kirliliği ve sömürücü işgücü uygulamaları dahil olmak üzere olumsuz çevresel etkileriyle biliniyor. Sürdürülebilir moda, etik kaynak kullanımını teşvik ederek, israfı azaltarak ve çevre dostu üretim süreçlerini benimseyerek bu etkileri en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLG

İklim Değişikliği ve Hızlı Moda: Hızlı moda, iklim değişikliğine önemli bir katkıda bulunuyor. Tekstil üretimi, boyama ve hazır giyim üretimi gibi hızlı modanın içerdiği üretim süreçleri, sera gazları yayar ve büyük miktarlarda enerji ve su tüketir. Ayrıca hızlı moda endüstrisi, ulaşım emisyonlarına katkıda bulunan küresel tedarik zincirlerine büyük ölçüde güveniyor. Hızlı moda ürünlerinin imhası aynı zamanda tekstil atıklarına da yol açıyor ve bu da çevre sorunlarını daha da kötüleştiriyor. Genel olarak, hızlı moda endüstrisinin yüksek üretim hacmi, hızlı cirosu ve kaynak yoğun uygulamaları, iklim değişikliğiyle ilişkili karbon ayak izine ve çevresel etkiye katkıda bulunuyor.

İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Moda: Sürdürülebilir moda, iklim değişikliğini hafifletmeyi ve çevre üzerindeki etkisini azaltmayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilir moda markaları çevre dostu malzemelere öncelik veriyor, sürdürülebilir üretim uygulamalarını benimsiyor ve dögüsel ekonomi ilkelerini destekliyor. Sürdürülebilir moda, organik veya geri dönüştürülmüş malzemeler kullanarak, atıkları en aza indirerek ve enerji açısından verimli süreçler uygulayarak, sera gazı emisyonlarının, su kullanımının ve moda endüstrisiyle ilişkili kirliliğin azaltılmasına yardımcı olur. Sürdürülebilir moda aynı zamanda bilinçli tüketimi de teşvik ederek bireyleri daha kaliteli daha az ürün satın almaya ve mevcut kıyafetleri daha uzun süre kullanmaya teşvik ediyor. Sürdürülebilirliği modada benimseyen sektör, karbon ayak izini azaltarak ve daha sorumlu uygulamaları teşvik ederek iklim değişikliğiyle mücadelede rol oynayabilir.

Hızlı Moda ve Sürdürülebilir Moda: Hızlı moda ve sürdürülebilir moda, moda endüstrisindeki zıt yaklaşımları temsil ediyor. Hızlı moda, hızlı ve ucuz üretime öncelik vererek çevresel bozulmaya ve sosyal sorunlara yol açıyor. Buna karşılık sürdürülebilir moda, çevresel etkiyi en aza indirmeye, etik üretim uygulamalarını teşvik etmeye ve bilinçli tüketici tercihlerini teşvik etmeye odaklanıyor. Sürdürülebilir moda, daha yavaş üretim döngülerini, daha kaliteli giysileri ve daha şeffaf tedarik zincirlerini savunarak hızlı moda modelini bozmayı amaçlıyor. Sürdürülebilir modayı destekleyerek bireyler, hızlı modanın olumsuz çevresel ve sosyal sonuçlarından uzaklaşmak ve daha sürdürülebilir ve etik bir moda endüstrisine katkıda bulunmak için bilinçli bir seçim yapabilirler.

VAKA

Sürdürülebilirlik konusunda tutkulu bir lise öğrencisi olan Sophie, merakla beklenen baloya davet aldı. Sınıf arkadaşları mükemmel elbiseyi bulma beklentisiyle heyecanlanırken havayı heyecan doldurdu. Ancak Sophie, moda endüstrisinin çevresel ve etik sonuçlarıyla ilgili endişelerinden kurtulamadı. Aslında birikmiş bir miktar parası var. Bu parayı, özellikle elektrikli bisiklet satın alarak, özel otomobil veya toplu taşıma gibi karbon ayak izini artıran faaliyetlerden kaçınmak için kullanmak istiyor. Geleneksel moda uygulamalarının sıklıkla zararlı kimyasallar, aşırı su kullanımı ve sömürücü çalışma koşulları içerdiğini biliyordu. Sektörün karanlık tarafı hakkında ne kadar çok şey öğrenirse, sürdürülebilirlikten ziyade trendlere öncelik veren balo kültürüne katılma konusunda o kadar çelişkili hissetti. Ancak sürdürülebilir bir giyim tercihi yaparsa elektrikli bisiklet satın alması daha az zaman alacaktır. Ancak Sophie bir ikileme karşı karşıya kaldı. Sürdürülebilir moda seçimleri çoğu zaman daha yüksek bir fiyat etiketini beraberinde getiriyordu ve sınırlı bütçesi, etik olarak üretilmiş bir elbiseyi satın almayı zorlaştırıyordu. Değerlerinden taviz vermek istemiyordu ama aynı zamanda ekranları tarafından dışlanmış ya da yargılanmış hissetmek de istemiyordu ve ayrıca elektrikli bir bisiklet satın alarak karbon ayak izini azaltma fırsatını değerlendirmek istiyor.

İKILEM

Sophie uygun fiyata hızlı moda bir elbise seçip elektrikli bisiklet mi satın almalı yoksa daha fazla para harcamak anlamına gelse bile sürdürülebilir ve etik olarak üretilmiş bir elbiseye mi yatırım yapmalı?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Araştırma ve Sunum

Öğrencileri küçük gruplara ayırın ve her gruba çevre dostu malzemeler, adil ticaret uygulamaları veya ileri dönüşüm gibi sürdürülebilir moda için belirli bir yönü verin. Onlara araştırma yapmalarını ve kendilerine atanan hususun önemini, bunun karbon ayak izi azaltımı üzerindeki etkisini ve bunu somutlaştıran marka veya girişim örneklerini vurgulayan bir sunum hazırlamalarını söyleyin. Öğrencileri bulgularını desteklemek için görseller ve gerçek hayattan örnek olaylar eklemeye teşvik edin.

ÖNERİLEN FAALİYET 2

Tasarım Mücadelesi

Öğrencileri kendi sürdürülebilir moda parçalarını veya koleksiyonlarını tasarlamaya ve çizmeye teşvik edin. Onlara sıfır atık modelleri, organik veya geri dönüştürülmüş malzemelerin kullanımı ve yenilikçi üretim teknikleri gibi sürdürülebilir tasarım ilkeleri hakkında bilgi verin. Öğrencilerin tasarımlarını sunmalarına ve dahil edilen sürdürülebilir unsurları açıklamalarına izin verin. Bu aktivite, yaratıcılığı, eleştirel düşünmeyi ve sürdürülebilir moda kavramlarının pratik uygulamasının anlaşılmasını teşvik eder.

SORULAR

1. Sophie, yüksek fiyat etiketlerine rağmen sürdürülebilir moda seçimlerine öncelik vermeli mi? Niçin vermeli ya da niçin vermemeli?
2. Sürdürülebilir moda, moda endüstrisinde karbon ayak izinin azaltılmasına ve etik uygulamaların teşvik edilmesine nasıl katkıda bulunur?
3. Sürdürülebilir moda seçimleri dışında Sophie'nin karbon ayak izini azaltmasının başka yolları nelerdir?
4. Modadaki bireysel tercihler endüstri uygulamalarını nasıl etkileyebilir ve değişimi nasıl yönlendirebilir?
5. Sürdürülebilir bir moda seçimi yaparken Sophie'nin karşılaşılabileceği potansiyel zorluklar nelerdir? Bunların üstesinden nasıl gelebilir?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

İNSAN GELİŞİMİ, SİBER ZORBALIK VE BİYOETİK

KONU: İNSAN GELİŞİMİ

KONU

İNSAN GELİŞİMİ

BAŞLIK

İNSAN GELİŞİMİ, SİBER ZORBALIK VE BİYOETİK

AMAÇLAR

- İnsan onurunu, insan haklarını ve insan gelişimini tanımlayabilmek
- İnsan onuru, insan hakları ve insani gelişme konularında bilgi ve anlayış sergilemek
- İnsan gelişiminin temel yönlerine ilişkin bilgiyi göstermek
- Etik ilkeler, biyoetiğin uygulanması ve insan gelişimi arasındaki bağlantıyı bilmek
- İnsan gelişiminin temel yönlerini bağımsız olarak yeniden üretebilmek
- Etik ilkeler ile insan gelişimi arasındaki bağlantıya örnek verebilmek

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- İnsan gelişiminin önemini bilincinde olmak
- İnsan gelişiminin biyoetik yönlerinin farkında olmak
- Biyoetik ilkelerin insan gelişimine uygulanmamasının getireceği risklerin farkında olmak
- İnsan gelişiminde kişisel örneğin önemini farkında olmak

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Mahremiyet hakkı temel bir insan hakkıdır ancak modern toplumda özellikle yeni medyanın gelişmesiyle birlikte lüks olarak görülmeye başlanmıştır. İnsanlar yaşadıkları çevrede kabul görmek ve popüler olmak için mahremiyetlerinden ödün verirler. İnsanlar, daha fazla ilgi çekmek için fotoğraflarını sosyal medyada yayınlamaya çoğu zaman gizliliklerini kamuya açık hale getiriyorlar. Ancak ticari amaçlarla kullanılmak üzere kişilere ait özel veriler de toplanabilir. McLuhan'ın deyişiyle insanlar her şeyin kamusal

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

olduğu kabile zamanlarına geri dönüyorlar (McLuhan 2013). İnsanlar, daha fazla popülerlik kazanmak için, kendi mahremiyetlerini açığa çıkarmanın yanı sıra, diğer insanlara küçük düşürmeye ve aşağılamaya da isteklidirler. Görünen o ki bu süreçler kişilik gelişimi ve insanların potansiyelini gerçekleştirilmesi için bir platform sağlamıyor. Başlangıçta mahremiyet hakkı negatif özgürlük, insan onuru ve kişisel özerklikle ilişkilendirildi. Olumlu ve olumsuz özgürlük anlayışı, İsaiah Berlin'in efsanevi kitabı *Two Concepts of Liberty*'de parçalandı. Berlin'e göre negatif özgürlük, bir varlıktan veya belirli faaliyetlerden özgür olmak (örneğin, yaz tatilindeyken günlük sorumluluklardan özgür olmak) olarak tanımlanırken, pozitif özgürlük bir şey yapma özgürlüğü (örneğin, ne yapacaksın) olarak tanımlanır. yaz tatilindeyken boş zamanınızı değerlendirin). İnsan onuru, her insanın benzersiz bir birey olarak sahip olduğu değer ve statüyle ilgilidir. Kişisel özerklik, her bireyin bağımsız olarak kendi hayatını yönetme, kendi seçimlerini yapma ve kendi dünya görüşü ve değerlerine göre kararlar alma kapasitesidir. Özel hayatın gizliliğine saygı gösterilmezse insanların kişisel gelişime sahip olup olamayacağı sorusu ortaya çıkıyor; yani insanın gelişmesinden bahsedebilir miyiz?

Biyoetik ve İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin 9. maddesi, bireylerin mahremiyetine ve kişisel bilgilerinin gizliliğine saygı gösterilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bireylere ilişkin veriler, toplandıkları veya onay verildiği amaçlar dışında kullanılamaz veya açıklanamaz (UNESCO 2005).

Siber zorbalık, e-posta yoluyla ve kamuya açık medya aracılığıyla aşağılayıcı ve tehdit edici mesajlar göndermek, mağduru utandıracak resim veya videolar yayınlamak, sahte profiller oluşturmak ve mağdur hakkında yanlış veya zararlı bilgiler oluşturmaktan oluşur.

Siber zorbalığın bir sonucu olarak, insanlar fiziksel ve zihinsel sağlık sorunları yaşayabilir, uyuşturucu, alkol kullanabilir, özgüvenleri azalabilir vb. Siber zorbalığın sonuçları okulda, üniversitede kötü notlar, hareket kabiliyetinin azalması, hayatta başarılı olma motivasyonunun azalması ve insani gelişme şansının azalması olabilir.

VAKA

Siber zorbalık ne yazık ki giderek daha fazla karşılaşılan bir olgudur. İnternet ne kadar çok kullanılırsa siber zorbalık vakaları da o kadar fazla oluyor. Bu özellikle savunmasız olan ve özel hayat bilgilerinin siber zorbalık için kullanılmasının tehlikeleri konusunda çok az deneyimi olan bir nüfus için geçerlidir. Kişisel deneyiminden veya tanıdığınız birinin deneyiminden siber zorbalık örneklerine işaret edebilir misiniz? Aşağılayıcı bir şekilde muamele edilmesi durumunda bireylerin onuru tehlikeye girebilir. Sosyal medyada yayınlanması halinde haysiyete yönelik tehdit daha da büyük olur. Bulgaristan'daki üç fenomen, Nisan 2023'te bir adama köpek gibi davranıldığı bir video yayınladı. Köpek muamelesi gören adamın insanlık onuruna saygı duyuldu mu? Etkileyiciler olayla ilgili tutuklandıktan sonra köpek muamelesi gören kişinin rızasını aldıklarını savundular. Ek bilgiler, kişinin zihinsel gelişimde engelli bir kişi olduğunu gösterdi. Zihinsel gelişim engelli kişinin rızası meşru mudur? Herhangi bir insanın rızası ona hayvan muamelesi yapılmasını haklı gösterebilir mi? Adamın zihinsel gelişiminin bozulmadığını, ancak varoluşsal sorunları olduğunu ve bu nedenle köpek gibi davranılmayı kabul ettiğini hayal edin. Onun rızası meşru olur mu? Sonunda köpek olarak muamele görmesi meşru olur mu? Bir erkeğin zihinsel gelişimsel engeli ve varoluşsal sorunu olmasaydı ve popülerlik ya da büyük miktarda para kazanmak için köpek muamelesi görmeyi kabul etse, onun rızası meşru olur muydu? Ona köpek muamelesi meşru olur mu? İnsanlara hayvan muamelesi yapmak neden kabul edilemez? Bireyin köpek olarak davranışlarında bir sorun var mı? Görüntülerini yayınlayarak mı? Her iki şey de sorunlu mu? Yoksa yukarıdakilerin hiçbiri sorunlu değil mi? Kamusal alanda (sosyal medyada) aşağılayıcı muameleye maruz kalmanın tehlikeleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Herkese açık görünmesini istemediğiniz resimlerinizi gösterme örneği. Ya da sosyal ağlarda yorumlar yoluyla aşağılanmak ve hakarete uğramak. Böyle bir şey olsaydı nasıl davranırdınız? Bunun yaşanmaması için ne gibi önlemler aldınız?

İKİLEM

Birey kamusal alanda istemeden kendini küçük düşürürse siber zorbalıktan bahsedebilir miyiz ikilemi ortaya çıkıyor. İkinci ikilem ise bir bireyin diğer bir bireyi kamusal alanda istemeden aşağılayıp aşağılamadığıdır, siber zorbalıktan söz edilebilir. Üçüncü ikilem ise iki kişinin aynı anda kamusal alanda birbirini küçük düşürmek amacıyla gösteri yapıp yapmadığı ve eğer bu gerçekleşirse bunun siber zorbalık olup olmadığıdır. Belirli zorbalık vakalarını adlandırabilir misiniz? Başkalarına zorbalık yapan biri zorbalığın kurbanı olursa yardımı hak ediyor mu? Siber zorbalık mağdurlarına nasıl yardım edilir?

Halka açık bir etkinliğe bilerek katılırsanız ve bu etkinlikle ilgili olumsuz yorumlar alırsanız bu siber zorbalık mıdır? Birinin kendi fotoğrafını paylaşması ve bu fotoğrafla ilgili olumsuz yorumlar alması siber zorbalık mıdır? Her olumsuz yorum siber zorbalık mıdır? Neden insanların çoğunluğu sosyal medyada fotoğraf paylaşıyor? İnsanlar neden resimlere yorum yapıyor? Neden resimlere olumsuz yorumlar koyuyorlar?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

<https://www.youtube.com/watch?v=vtfMzmkYp9E>

Zorbalık ve siber zorbalık arasındaki farklar hakkında tartışma düzenleyin

https://www.youtube.com/watch?v=-C_T-CtgIEs

<https://www.youtube.com/shorts/wUpGnraLbnc>

Öğretmen liderliğinde sınıf içi konuşma. Kısa bir video izleyin ve bunlar hakkında tartışma düzenleyin

SORULAR

Siber zorbalık, bireylerin özel hayatlarının bir kısmının kamuya ifşa edilmesiyle tehdit edilmesi durumunda mahremiyetin ihlali ile ilişkilendirilebilir. Siber zorbalık kişinin bütünlüğünü, onurunu ve gelişme fırsatını tehdit edebilir.

- Zorbalık nedir?
- Siber zorbalık nedir?
- Siber zorbalığın bireylerin mahremiyetinin ihlaliyle bir ilgisi var mı?
- Hiç siber zorbalığın kurbanı oldunuz mu?
- Siber zorbalığa nasıl tepki verilmelidir?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

İNSAN GELİŞİMİ, ZİHİNSEL ENGELLİLİKLER VE BİYOETİK

KONU: İNSAN GELİŞİMİ 2

KONU

İNSAN GELİŞİMİ

BAŞLIK

İNSAN GELİŞİMİ, ZİHİNSEL ENGELLİLİKLER VE BİYOETİK

AMAÇLAR

- İnsan onuru, insan hakları ve insani gelişme konularında bilgi ve anlayış sergilemek
- İnsan gelişiminin temel yönlerine ilişkin bilgiyi göstermek
- Etik ilkeler, biyoetiğin uygulanması ve insan gelişimi arasındaki bağlantıyı bilmek
- İnsan gelişiminin temel yönlerini bağımsız olarak yeniden üretebilmek
- Etik ilkeler ile insan gelişimi arasındaki bağlantıya örnek verebilmek

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- İnsan gelişiminin önemini bilincinde olmak
- İnsan gelişiminin biyoetik yönlerinin farkında olmak
- Bioetik ilkelerin insan gelişimine uygulanmamasının getireceği risklerin farkında olmak
- İnsan gelişiminde kişisel örneğin önemini farkında olmak
- Bioetik ilkeleri insan hakları ve insan gelişimi ile ilgili somut durumlarda uygulayabilmek
- Kişisel inançlarını saygılı ve hoşgörülü bir şekilde ifade etmeye cesaret etmek

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Her insanın onuruna saygı gösterilmesi ve potansiyelinin geliştirilmesinin sağlanması sürekli güncelliğini koruyan bir konudur. Toplumun, her bireye, eğer o potansiyelini gerçekleştirmek için çaba göstermeye hazırsa, kendi potansiyelini gerçekleştirme fırsatını verme yükümlülüğü vardır. Bu anlamda bireyler, topluma karşı hak ve

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLG

yükümlülükler bakımından biçimsel eşitliğe sahiptir ve toplumun, üyelerinin eğitim ve sağlık hizmetlerine erişilebilir ve eşit koşullar altında erişmesini sağlamak gibi bir görevi vardır.

Bireylerin potansiyelinin gerçekleştirilmesindeki farklılık kalıp yargılar, ayrımcılık, ayrımcılık gibi toplumsal faktörlerden değil, bireylerin sahip olduğu yetenek, çalışma ve çaba gösterme isteği gibi bireysel faktörlerden kaynaklanmalıdır. kendi yeteneklerini geliştirme vb. Büyüme, birisinin veya bir şeyin geliştiği, değiştiği, geliştiği bir süreç olarak anlaşılabilir. İnsani gelişme kavramı, insanların yaşam kalitesinin ölçülmesi ve karşılaştırılması ile ilgilidir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının ilk insani gelişme raporunda insanın tüm kalkınmanın merkezinde olması gerektiği belirtilmektedir (Solbeck 2016). Ortaya çıkan etik ikilemler, yaşamın dinamikleri, insanın bireysel yaşam döngülerindeki değişimler, diğer yaşam biçimleri ve doğanın bir bütün olarak gelişim olarak adlandırılıp adlandırılmayacağıdır? Bir türün yaşam koşullarının iyileştirilmesi, diğer türlerin yaşam koşullarının kötüleşmesi anlamına gelebilir, dolayısıyla bir tür için gelişme (eğer gelişmeyi faydacı bir şekilde tanımlarsak), gezegendeki diğer türler için bir gerileme olabilir. . Eğer insanın kalkınmada önceliği varsa, bu onların kendi gelişimlerini sağlamak için diğer türleri kullanabilecekleri ve doğaya bir araç olarak değer verebilecekleri anlamına mı gelir? İnsani gelişmenin sağlanması, gezegendeki ve bir bütün olarak doğadaki diğer türlerin varlığını tehdit etmiyor mu? İnsani gelişmenin sağlanabilmesi için insanların uzun ve sağlıklı bir yaşama sahip olmaları, bilgiye erişmeleri ve onlara makul bir yaşam standardı sağlayacak gerekli kaynaklara sahip olmaları gerekmektedir. İnsani gelişmenin önkoşulları, yaratıcı ve üretken olma, kişi olarak saygı duyulma ve insan haklarından yararlanma fırsatı veren siyasi, ekonomik ve sosyal özgürlüklerden faydalanmaktır (Solbeck 2016). Etik açıdan bakıldığında birçok ikilem ortaya çıkıyor. Örneğin toplumda stereotipler, ayrımcılık ve ayrımcılık varsa, herkes aynı derecede siyasi, ekonomik ve sosyal özgürlüğe mi sahip? Ayrımcılık nedeniyle belirli bir sosyal gruptan insanlar eğitim alamıyorsa, başarılı bir iş kariyeri (ekonomik özgürlüğün tadını çıkarabilir) yapabilir mi, siyasette önemli bir etkiye sahip olabilir mi (siyasi özgürlüğe sahip olabilir mi) ve saygın bir sosyal statüye (sosyal özgürlüğün tadını çıkarın) sahip olabilir mi?

VAKA

Halen anne karnında bulunan, durumu kritik olan prematüre bir bebeğin tıbbi müdahale ile hayatının kurtarılabilceği bir durum hayal edelim. Hayatta kalma ihtimali yüksek ama zihinsel eksiklikleri olacak.

İKILEM

Böyle bir durumda ne yapılmalı? Cevaplardan biri, insan onuru bireylerin zihinsel kapasitelerine bağlı olduğundan, zihinsel olarak yetersiz bir insanı dünyaya getirmenin yanlış olduğudur. İkinci cevap, prematürelerin hayatını kurtarmak için her türlü tedbirin alınması gerektiğidir, çünkü insan onurunun eşitliği bazı hayatların yaşanmaya değer görülmemesini yasaklar. Üçüncü cevap, ebeveynlerin onuruna saygı gösterilmesi ve onlara kendi kararlarını verme ve bu ahlaki ikilemi çözme özerkliğinin verilmesi gerektiğidir. Bu durum hakkında ne düşünüyorsunuz? Doğru karar ne olurdu? Neden?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Öğretmen liderliğinde sınıf içi konuşma.

- Her hayat eşit derecede değerli midir? Neden?
- Zihinsel engelli insanlara yardım etmek için farkındalık yaratılmalı mı?
- Zihinsel engelli kişiler diğer tüm insanlarla aynı haklara sahip olmalı mıdır?
- Zihinsel engelli kişileri görmezden gelmek bir tür ayrımcılık mıdır?
- Zihinsel engelli insanları görmezden gelmek bir tür eşitsizlik midir?

SUGGESTED ACTIVITY 2

Zihinsel engellilikle ilgili kısa bir video izleyin ve videodan çıkan sorularla ilgili sınıf tartışması düzenleyin:
Önerilen videolar:

<https://www.youtube.com/watch?v=F02hGK8Ko3>

<https://www.youtube.com/watch?v=zzTCrz9Xynw>

SORULAR

- Zihinsel engelli bir kişi tanıyord musunuz?
- Zihinsel engelli bireyler topluma nasıl entegre edilmelidir?
- Yerel toplumunuzdaki zihinsel engelli insanlara nasıl yardımcı olabilirsiniz?

SENARYOLAR BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

ŞEHRİN DOĞAL ALANI İÇİNDEKİ GERİ DÖNÜŞÜM TESİSİ

KONU: EKOSİSTEM SAĞLIĞI 1

KONU

EKOSİSTEM SAĞLIĞI

BAŞLIK

ŞEHİRİN DOĞAL ALANI İÇİNDEKİ GERİ DÖNÜŞÜM TESİSİ

AMAÇLAR

- Dünyanın birbirine bağlılığını keşfetmek.
- Ekosistem hizmetleri ile insana sağlanan faydalar arasındaki bağlantıyı bilmek
- Sağlıklı ekosistemleri korumanın önemini ve insan faaliyetlerinin bu sistemler üzerindeki etkilerini anlamak
- Ekonomik faydaların ekosistemin sürdürülebilirliğinden daha ağır basıp basmadığını anlamak.
- Ekosistem sağlığına müdahalede kişisel sorumluluğu kabul etmek.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Ekosistem sağlığı kavramını tanımlayabilme
- Doğadaki her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu bilmek
- Bir ekosistemin sağlığını etkileyen farklı faktörleri bilmek
- Ekosistem sağlığı ile ilgili etik ilkeleri bilmek
- Ekosistem sağlığı ve su kaynaklarıyla ilgili sorunların ortaya çıktığı belirli durumlarla başa çıkma konusunda güçlü hissetmek

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

İnsan refahı, doğrudan veya dolaylı olarak ekosistemlerden aldıkları hizmetlere bağlıdır. İnsanlar, çayırlar, ormanlar, okyanuslar gibi tamamen doğal ekosistemlerin yanı sıra kültür ve şehirler gibi yönetimi daha çok insan faktörünün müdahalesiyle mevcut olan ekosistemlerden aldıkları hizmetlerin refahından yararlanırlar. Modern toplumda aşırı sömürü nedeniyle birçok ekosistem tehdit altındadır. İnsanların faaliyetleri sonucu ortaya çıkan atıkların miktarı ve çeşitliliği son derece büyük olup, daha güçlü ve

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

uygun konumdaki geri dönüşüm tesislerinin inşasını gerektirmektedir. Bu tesislerin konumu yavaş yavaş şehrin banliyölerindeki doğal alanlara yaklaşıyor ve ele geçiriyor.

VAKA

Hızla büyüyen şehir, sınırlarını genişletiyor ve uzun yıllardır gelişmemiş ve doğal alan olarak korunan geniş bir arazi üzerine yeni bir çöp geri dönüşüm tesisi kurmayı planlıyor. Çocuklu anneler için doğal yürüyüş parkurları ve çocuklar için yerleşik oyun alanı bulunmaktadır. Bu durum su deposu (göl), otlak, orman alanı gibi doğal yaşam alanlarının yok olmasına ve kent sakinlerinin doğal dinlenme alanından mahrum kalmasına neden olabilir. Üstelik bu yapılaşma pek çok hayvan türünün yer değiştirmesine ve biyolojik çeşitliliğin yok olmasına neden olabiliyor. Hükümet projenin ekonomik büyüme, aşırı çöp imhası sorunlarının çözümü ve istihdam yaratılması için gerekli olduğunu savunurken, eleştirmenler çevreye ve gelecek nesillere yönelik uzun vadeli maliyetlerin kısa vadeli faydalardan daha ağır bastığını savunuyor. Belediye meclisi bir kamu anketi düzenler ve ardından şehir sakinleriyle bir toplantı yaparak onların endişelerini dile getirmelerine, önerilerde bulunmalarına ve nihai kararı vermek için hükümet temsilcileriyle yapıcı bir diyalog kurmalarına olanak tanır.

İKİLEM

Belediye geri dönüşüm tesisini şehrin doğal alanına mı kurmalı?

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (ARTILARI VE EKSİLERİ)

Öğrenciler bu senaryoya yönelik etik hususları ve olası çözümleri tartışmak üzere gruplara ayrılır. Aşağıdaki soruları dikkate alırlar ve argümanların lehine ve aleyhine bir denge oluştururlar. Her argümana, onu ne kadar ikna edici bulduklarına bağlı olarak 0'dan 3'e kadar bir puan vermeleri gerekir. Sonunda puanları topluyorlar ve ikilemin hangi tarafının daha ağır bastığını görüyorlar

Dikkate alınması gereken noktalar:

1. Geri dönüşüm tesisinin inşasına ilişkin argümanları göz önünde bulundurun. İnsanlara ve şehre fayda sağlayacak.
2. Bu projenin dezavantajlarını ve insanların mahrum kaldığı ekosistem faydalarını göz önünde bulundurun?
3. Arazinin bir kısmının ve ekosisteminin inşası için devralınmanın nasıl telafi edileceğini düşünün.
4. Ekonomik büyüme ve istihdam yaratma ihtiyacını kentleşmenin çevre üzerindeki olası olumsuz etkileriyle nasıl dengeleyeceğimizi düşünün.
5. Kentleşmeyle ilgili kararlar alırken hangi etik hususların dikkate alınması gerekir?
6. Doğal yaşam alanlarını ve biyoçeşitliliği bozmadan endüstriyel projeyi hayata geçirmek için hangi alternatif çözümler araştırılabilir?

ÖNERİLEN FAALİYET 2 (ROL OYNAMA)

Belediye meclis kuruluyla toplantı. Toplantıya, davaya ilişkin vizyonlarını sunan farklı toplumsal grupların temsilcileri katılıyor.

Hükümet Temsilcisi: Çöp geri dönüşüm tesisi lehinde tartışarak ekonomik faydaları, istihdam yaratmayı ve çöp imhası sorununu çözme ihtiyacını vurguluyor. Kentin gelişimi ve büyümesi üzerindeki potansiyel olumlu etkiyi vurguluyor.

Gençlik Teşkilatı Gönüllüsü: Çöp geri dönüşüm tesisi yapımına karşı çıkıyor, doğal gençlik ve aile dinlenme yerlerinin tahrip edilmesinden duyduğu endişeyi dile getiriyor.

Yerel Sakin: Önerilen alanın yakınında yaşayan bir sakini

ÖNERİLEN FAALİYET 2 (ROL OYNAMA)

temsil eder. Artan trafik, gürültü kirliliği ve azalan yaşam kalitesi dahil olmak üzere toplum üzerindeki olası olumsuz etkilere ilişkin kişisel deneyimlerini ve endişelerini paylaşır. Doğal alanı koruma ve mevcut ekosistemi koruma arzusunun ifade eder.

Yaban Hayatı Uzmanı: Doğal yaşam alanlarının tahribatı, biyolojik çeşitliliğin kaybı ve uzun vadeli çevresel sonuçlarla ilgili endişelerini dile getirerek çöp geri dönüşüm tesisinin inşasına karşı çıkıyor. Çevreyi tehlikeye atmadan çöp sorununu çözmek için alternatif çözümlerin düşünülmesi gerektiğini savunuyor. Bölgede bulunan belirli hayvan türleri ve bunların doğal yaşam alanlarına bağımlılığı hakkında bilimsel bilgi sağlar. Türlerin yer değiştirmesi, biyolojik çeşitliliğin azalması ve ekosistem dengesizliği gibi habitat tahribatının potansiyel sonuçlarını açıklar.

İşletme Sahibi: Potansiyel ekonomik fırsatlardan dolayı çöp geri dönüşüm tesisinin yapımına destek verir. İş yaratma yönünü vurguluyor ve bunun yerel ekonomiye ve işletmelere nasıl fayda sağlayabileceğini tartışıyor. Alternatif çözümlerin ekonomik maliyetlerine ilişkin endişeleri dile getiriyor.

Şehir Planlayıcısı: Tasarım, atık yönetimi yetenekleri ve çevresel etki değerlendirmeleri de dahil olmak üzere projenin teknik yönlerini sunar. Habitat restorasyonu ve çevresel izleme gibi potansiyel etki azaltma önlemleri hakkında bilgi sağlar.

Endişeli Ebeveyn: Çocuklu ailelerin dinlenme alanlarının olası kaybı, gelecek nesiller üzerindeki uzun vadeli etkileri ve çocukların eğitimi ve refahı için doğal alanların korunmasının önemi konusunda endişelerini dile getirir. Kent konseyinin sürdürülebilir ve çevre dostu çözümleri dikkate alma sorumluluğunu vurguluyor.

SORULAR

1. Stratejik açıdan önemli bir nesnenin kentte inşa edilmesine karar verilirken kamuoyunun görüşü alınmalı mı?
2. Kamuoyu önemli midir ve gerçekten dinlendikten sonra belirleyici midir?
3. Şehrinizin doğal alanına bir geri dönüşüm tesisi kurulması girişimini kabul eder misiniz?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

ÖTROFIKASYONDA

FOSFATLARIN

ROLÜ

KONU: EKOSİSTEM SAĞLIK VE SU KAYNAKLARI 2

KONU

EKOSİSTEM SAĞLIK VE SU KAYNAKLARI

BAŞLIK

ÖTROFIKASYONDA FOSFATLARIN ROLÜ

AMAÇLAR

- Ötrofikasyonun bilgi ve anlayışını göstermek
- Ötrofikasyonun temel yönlerine ilişkin bilgiyi göstermek
- Etik ilkeler, biyoetiğin uygulanması ve ötrofikasyon arasındaki bağlantıyı bilmek

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Ekosistem sağlığı kavramını tanımlayabilme
- Doğadaki her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu bilmek
- Bir ekosistemin sağlığını etkileyen farklı faktörleri bilmek
- Ekosistemin canlılığı için su kaynaklarının önemini kavramak
- Ekosistem sağlığı ile ilgili etik ilkeleri bilmek
- Su kaynaklarının insan ve tüm çevre için önemini bilmek

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

İnsanların suyla derin ve uzun vadeli bir bağlantısı vardır. İnsanlar suya bağımlıdır. Su kaynaklarının kullanımı ve yönetiminde etişe duyulan ihtiyaç buradan kaynaklanmaktadır. Suyun evlerin, tarımın ve sanayinin ihtiyaçları için kullanılmasına yönelik rekabet giderek daha şiddetli hale gelecektir. Kaliteli su temini ve sıhhi-hijyenik koşullar, insanların sağlığının ve ekonomik üretkenliğin iyileştirilmesiyle ilgilidir. Su insan yaşamı ve sağlığı açısından çok önemlidir. Ekosistemin iyi durumda olup olmadığını değerlendirmek için teşhis konulur. Ekosistemde sorunlar varsa bunların ortaya çıkmasının nedenlerini bulmaya çalışıyoruz. Ekosistemin durumu dinamiktir ve bir dizi faktörün etkisine bağlı olarak değişebilir. Ekosistemin sağlığıyla ilgili

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

bir sorun teşhis edilirse çare bulmaya, ekosistemi normale döndürecek önlemler bulmaya çalışıyoruz. Son zamanlarda Avrupa Birliği'nde içme ve ev amaçlı kullanılan su kütlelerinin durumunda ötrofikasyon süreçleriyle bağlantılı bir bozulma yaşandı. Sentetik deterjanlardaki fosfat kullanımı sonucu fosforun %95'i kentsel atıksuya, tarımsal faaliyetlerde gübre kullanımı sonucu fosforun %5'i atıksuya karışmaktadır. Fosfatlar çevreye çok büyük zarar verir. Yüksek fosfor içerikli atık suyun deşarjı, yüzey suyu kütlelerinde siyanobakterilerin (ötrofikasyon) hızlı çoğalmasına katkıda bulunan bir faktördür. Siyanobakterilerin ürettiği sitotoksinler insan ve hayvanların yaşamı ve sağlığı için tehdit oluşturmaktadır. Görünmez tehditler de var: Su kütlelerindeki fosfat bolluğu nedeniyle suyun kimyasal bileşimi değişiyor, mikroflora yok ediliyor ve su içmeye uygun olmaktan çıkıyor. Avrupa ülkelerinde sentetik deterjanlardaki fosfor içeriğinin sınırlandırılması, yasal tedbirler veya gönüllü anlaşmaların yanı sıra Belediye Atık Su Arıtma Direktifinin uygulanması yoluyla sağlanmıştır.

VAKA

Antropojenik kirliliğin bir sonucu olarak fosfor su kütlelerine $H_2PO_4^-$, HPO_4^{2-} , PO_4^{3-} veya polifosfat iyonları şeklinde girer. Atık suyun fosfat iyonu kirliliğinden temizlenmesi için özel teknoloji gereklidir. İki yöntem kullanılır: biyolojik ve kimyasal. Biyolojik arıtmada fosfor biriktiren ve biyokütle oluşturan bakteriler kullanılır. Kimyada fosfat iyonları çöktürme yoluyla ayrılır. Ortaya çıkan kimyasal çamurun işlenmesi zordur ve reaktifler de pahalı olabilir; ancak bu yöntem için gerekli ekipman, biyolojik arıtmaya göre daha basittir. Ayrıca atık suyun bileşiminin fosfatların biyolojik olarak ayrılmasını zorlaştırdığı alanlarda yöntem daha güvenlidir. Fosfat iyonları birçok metalin iyonlarıyla hafif ayrılmış bileşikler oluşturur, ancak bunlardan ikisi pratik su arıtımında kullanılır. "Kemira" şirketi, adı ana bileşenlerini yansıtan su arıtımı için pıhtılaştırıcılar sunmaktadır: "Ferix-3" ve "ALS-7,2%". Smith ailesi nesillerdir Crystal Lake yakınlarında yaşıyor. Göl, onlara balık tutma, yüzme ve dinlenme fırsatları sunarak her

VAKA

zaman hayatlarının merkezi bir parçası olmuştur. Ancak son yıllarda, sudaki aşırı fosfatın neden olduğu ötrofikasyon nedeniyle Kristal Göl'ün su kalitesi düşmüştür. Yosun çoğalmaları daha sık hale geldi ve bu da gölü Smith ailesinin bir zamanlar zevk aldığı aktiviteler için çekici olmaktan uzaklaştırdı.

Smith'lerin çamaşır deterjanı üreten küçük bir aile şirketi var ve amiral gemisi ürünleri fosfat içeriyor. Aile şirketi önemli bir gelir kaynağıdır ve nesilden nesile aktarılmıştır. Deterjanları toplumda ve komşu kasabalarda yaygın olarak kullanılmaktadır.

İKILEM

Günlük yaşamda kullanılan sentetik deterjanların bileşimine dikkat etmeli miyiz?

Etik İkilem: Smith ailesi etik bir ikilemle karşı karşıyadır. Bir yandan çevreye ve Crystal Lake'in sağlığına büyük önem veriyorlar. Fosfat içeren deterjanlarının ötrofikasyon sorununa katkıda bulunduğunun farkındalar. Öte yandan deterjanlarında fosfatın yasaklanması, aile şirketlerinin geleceğini ve çalışanlarının geçim kaynaklarını tehlikeye atabilir.

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Konuyu sorularla sunma ve iki video izleme
Grup tartışması

- Hangi deterjanları kullanıyorsunuz?
 - kişisel hijyen
 - bulaşıklar
 - amaşır mı?
- Bunları nasıl seçiyorsunuz?
- Deterjanlar bu üç gruptan hangisinin çevreye en büyük zararını veriyor ve neden?

Baltık Denizi'nde her gün olup bitenleri metaforik olarak gösteren ve saçma olarak algılanabilecek bir video izleme
<https://www.youtube.com/watch?v=qkOkO5tYGF4&t=26s>

Baltık Denizi için önemli bir tehdit olan ötrofikasyonla ilgili video izleme
<https://www.youtube.com/watch?v=YfEV3qkbPRQ&t=58s>

ÖNERİLEN FAALİYET 2

Laboratuvar Uygulaması

ATIKSU ARITIMININ MODELLENMESİ

Deney ekipmanı, maddeler

%1 Na₃PO₄ çözeltisi, çamaşır tozu çözeltisi; 0,5M FeCl₃ çözeltisi, 0,5M Al₂(SO₄)₃ çözeltisi, 0,5M CaCl₂ çözeltisi. 6 tüp, damlama pipeti, huniler, konik şişeler, cam huni ve filtre kağıdı.

Deney süreci

1. Birinci tüpe, sodyum ortofosfat çözeltisini \approx 1 cm'lik bir tabaka halinde dökün.
2. Fosfat iyonlarının çökeltilmesi için seçilen ilk reaktiften \approx 10 damla ekleyin
3. Gözlemleri tabloya kaydedin
4. İkinci tüpe, çamaşır tozu solüsyonunu \approx 1 cm'lik bir tabaka halinde dökün.
5. Fosfat iyonlarının çökeltilmesi için ilk seçilen reaktiften \approx 10 damla ekleyin
6. Gözlemleri tabloya kaydedin
7. Deneyi önerilen ikinci ve üçüncü reaktiflerle tekrarlayın.

Elde edilen verilerin kaydedilmesi

Tablo 1. Reaktifin atık su numuneleri üzerindeki etkisi

Atık suyun bileşimi	Reaktif ilavesinden sonraki gözlemler
Na ₃ PO ₄ / PO ₄ ³⁻ ionları	1.. 2.. 3..
Çamaşır tozu çözeltisi	1.. 2.. 3..

SORULAR

- Ötrofik kirliliği önlemek için atık suyun fosfatlardan arıtılması mümkün müdür?
- Fosfat iyonlarının çökeltilmesinde en etkili reaktif hangisidir?
- Çevre dostu bir deterjan nasıl seçilir?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

GENETİK

MÜHENDİSLİĞİ

KONU: BİLİM VE

TEKNOLOJİ 1

KONU

BILIM VE TEKNOLOJİ

BAŞLIK

GENETİK MÜHENDİSLİĞİ

AMAÇLAR

- Bilimsel ilkelerin ve teknolojik kavramların anlayışını ve bilgisini sergilemek.
- Bilim ve teknolojinin toplum ve çevre üzerindeki etkilerini kavramak ve önemini değerlendirmek.
- Bilimsel fikir ve kavramları etkili bir şekilde anlamak ve yorumlamak.
- Tarım bağlamında doğal olayların araştırılması ve anlaşılmasında bilimsel yöntemin sistematik yaklaşımına yönelik bir takdir geliştirmek.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Özellikle tarımda genetik modifikasyon konusunda bilimsel ilerlemenin etğini anlamak.
- Bitki DNA'sını değiştirmenin biyoetik yönlerini farklı kitlelere etkili bir şekilde aktarmak.
- Tarımda özellikle genetiği değiştirilmiş organizmalar konusunda bilim ve teknolojideki etik ikilemleri belirlemek.
- Tarımda biyoetik ilkeleri uygulayarak sorumlu kararların alınmasını sağlamak.
- Tarımda genetik modifikasyon gibi bilimsel gelişmeler bağlamında olası sonuçları göz önünde bulundurarak etik tartışmalara katılmak ve çözüm önerileri sunmak.

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Genetik kavramı, özelliklerin ve özelliklerin bir nesilden diğerine nasıl aktarıldığının incelenmesidir. Genetik, genlerin ve kalıtımın bilimsel olarak incelenmesi veya DNA dizisindeki değişikliklerin bir sonucu olarak belirli niteliklerin veya özelliklerin ebeveynlerden yavrulara nasıl aktarıldığıdır. Gen, vücudun çalışmasına yardımcı olan bir veya daha fazla molekülün oluşturulmasına yönelik talimatları içeren DNA'nın bir parçasıdır. Ayrıca genetik mühendisliği tıbbi kullanım için çeşitli ilaçlar ve hormonlar üretir.

VAKA

Almanya'nın şirin küçük bir köyünde Weber ailesi çiftçiliği seviyordu. Kasabanın en lezzetli mısırını yetiştirdiler, herkesi sevindirdiler. Özel bir günde Dr. Emma Hoffmann adında akıllı bir bilim adamı onları ziyaret etti. Mahsulleri daha da iyi hale getirmek için bitki DNA'sını değiştirme konusunda çok şey biliyordu.

Dr. Hoffmann, mısır tarlalarında yürürken Weber ailesine bitki DNA'sının değiştiğini anlattı. Bu, bitkilerin böceklerle, hastalıklarla ve kötü hava koşullarıyla savaşmasına yardımcı olabilir. Mahsullerin daha büyük ve daha lezzetli olmasını sağlayarak tüm çiftçilere yardımcı olabilir. Ancak DNA'yı değiştirmenin de bazı sorunları vardı. Bazen bitkilerin ve hatta insanların başına beklenmedik şeylerin gelmesine neden olabiliyor. Çünkü genetiği değiştirilmiş organizmaların insanlar açısından geniş kapsamlı sonuçlarının ne olacağı henüz bilinmiyor. Weber ailesinin vermesi gereken büyük bir karar var.

İKILEM

Weber ailesi daha iyi mahsul elde etmek için çiftliklerindeki bitki DNA'sını değiştirmeyi mi denemeli yoksa bildikleri şekilde çiftçiliğe devam mı etmeli?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Artıları ve Eksileri Tartışması

Öğrencileri bitki DNA'sını değiştirmenin yararları ve riskleri hakkında eleştirel düşünmeye teşvik etmek.

1. Sınıfı iki gruba ayırın: "Artıları" ve "Dezavantajları".
2. Her gruba, bitki DNA'sını değiştirme veya geleneksel yöntemlere bağlı kalma konusunda argümanlar hazırlamaları için görev verin.
3. Her gruptan öğrencilerin kendi bakış açılarını sundukları bir tartışma yürütün.
4. Tartışmanın ardından, farklı bakış açıları ve ilgili etik hususlar hakkında bir tartışmayı kolaylaştırın.

ÖNERİLEN FAALİYET 2

Bitki DNA Araştırması

Bitki DNA'sını değiştirme kavramını ve bunun bitkiler üzerindeki potansiyel etkilerini tanıtmak.

1. Öğrencilere çeşitli bitki resimleri veya modelleri verin.
2. Dr. Hoffmann gibi bilim adamlarının bir bitkinin DNA'sını daha iyi hale getirmek için farklı şekillerde değiştirebileceğini açıklayın.
3. Öğrencilerin sanat malzemelerini kullanarak bitki resimlerini veya modellerini yeni özellikler veya nitelikler ekleyerek değiştirmelerini sağlayın.
4. Değişikliklerin bitkinin büyümesini ve kalitesini nasıl etkileyebileceğini grup olarak tartışın.

SORULAR

- Bitki DNA'sını değiştirmenin çiftçiliğe neden faydalı olabileceğini düşünüyorsunuz? Bir örnek verebilir misin?
- Bitki DNA'sının değiştirilmesinden kaynaklanabilecek bazı potansiyel zorluklar veya riskler nelerdir?
- Bitki DNA'sının değişmesi çevreyi ve diğer canlıları nasıl etkileyebilir?
- Weber ailesi gibi bir çiftçi olsaydınız, bitki DNA'sını değiştirmeyi mi yoksa geleneksel tarıma devam etmeyi mi seçerdiniz? Neden?
- Tarımda genetik mühendisliği ile ilgili kararlar alırken hem faydaları hem de etik kaygıları dikkate almak neden önemlidir?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

BIYOTEKNOLOJİ

KONU: BİLİM VE TEKNİK2

KONU

BILIM VE TEKNİK

BAŞLIK

BIYOTEKNOLOJİ

AMAÇLAR

- Bilimsel ilkelerin ve teknolojik kavramların bilgi ve anlayışını geliştirmek.
- Bilim ve teknolojinin hem toplum hem de çevre üzerindeki etkilerini tanımak ve analiz etmek.
- Karmaşık bilimsel kavramları etkili bir şekilde kavramak ve yorumlamak.
- Doğal olayların araştırılmasında ve anlaşılmasında bilimsel yöntemin sistematik yaklaşımına yönelik takdir geliştirmek.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

1. Bilim ve teknolojiye, özellikle tıbbi araştırma ve tedavide karşılaşılan etik ikilemlerin farkına varmak.
2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yol açtığı etik ikilemleri tartışmak ve çözüm önerileri sunmak.
3. Başta sağlık hizmetleri ve biyoteknoloji olmak üzere bilimsel ilerlemede eleştirel bir etik anlayışı geliştirmek.
4. Bilim ve teknoloji bağlamında karmaşık biyoetik hususları farklı kitlelere etkili bir şekilde aktarmak.
5. Araştırma ve geliştirmede sorumlu karar verme için bilim ve teknoloji ile ilgili pratik faaliyetlerde ve tartışmalarda etik düşüncüyü uygulamak.

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Biyoteknoloji, insan yaşamının ve çevrenin çeşitli yönlerini iyileştiren ürünler, teknolojiler ve süreçler geliştirmek için canlı organizmaları, hücreleri ve biyolojik süreçleri kullanan çok disiplinli bir alandır. Biyolojik sistemleri pratik amaçlarla manipüle etmek ve kullanmak için biyoloji, genetik, moleküler biyoloji, biyokimya ve diğer ilgili disiplinlerden ilkelerin uygulanmasını içerir. Biyoteknoloji, ekonomik büyümeyi ve bilimsel ilerlemeyi teşvik ederken gıda güvenliği, hastalık tedavisi, sürdürülebilir kaynak kullanımı ve çevresel sürdürülebilirlik gibi küresel zorlukları ele almayı amaçlamaktadır.

VAKA

Hayat dolu bir okulda öğrenci olan Luka nadir görülen bir hastalığa sahip meraklı ve mutlu bir çocuktur. Bir gün özel bir mektup aldı. Ondan bir bilim projesinin parçası olması istendi.

Bilim adamlarının Luka'nın hastalığını tedavi etmenin yeni bir yolu vardı. Biyoteknoloji adı verilen özel bir bilim malzemesini kullandılar. Bu tedavi Luka'yı sonsuza dek iyileştirebilecek gibi görünüyordu. Ancak tedavi hâlâ test ediliyordu.

Bilim insanları Luka'ya bunu deneyen 100 kişiden yaklaşık 90'ının iyileştiğini söyledi. Bu harika bir haber! Ancak 100 kişiden 10'unda durum daha da kötüleşti. Bu da pek iyi değil. Bilim insanları tedaviyi daha da iyi hale getirdiklerini ancak yine de bazı kötü şeylerin olabileceğini söyledi. Luka ne yapacağını bilemediği için sınıftaki arkadaşlarına sordu. Şefkat ve empatiyle dolu sınıf arkadaşları, Luka'nın ne yapması gerektiğine dair kendi bakış açılarını sunarak bu soru üzerinde düşündüler ve sonuçta düşünceli ve destekleyici bir tartışma yarattılar.

İKILEM

Luka bu riski göze alıp kendisini nadir görülen bir genetik hastalıktan iyileştireceğini vaat eden bir araştırmaya mı girmeli, yoksa tedavinin güvenli olduğu onaylanana kadar mı beklemeli?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

Etik İkilem Beyin Fırtınası

1. Sınıfı küçük gruplara ayırın.
2. Her gruba Luka'nın durumuna yönelik etik çözümler üzerine beyin fırtınası yapma görevi verin.
3. Onlara Luka'nın ikilemi ve gen düzenleme tekniğinin potansiyel riskleri ve yararları hakkında kısa bir genel bakış sunun.
4. Her grubu, virüsü yok etmenin acilliği ile etik kaygıları dengeleyen yaratıcı çözümler üretmeye teşvik edin.
5. Her grup, seçimlerinin ardındaki mantığı açıklayarak en iyi üç çözümünü sunar.
6. Öğrencilerin farklı çözümleri karşılaştırdığı ve bunların etik sonuçlarını, uygulanabilirliğini ve potansiyel sonuçlarını analiz ettiği bir sınıf tartışmasını kolaylaştırın.
7. Biyoteknoloji alanında etik karar vermenin zorlukları üzerine bir düşünme oturumuyla bitirin.

ÖNERİLEN FAALİYET 2

Luka'nın Etik Röportajı

1. Görüşmeci ve Luka rollerini oynayacak iki öğrenciyi görevlendirin.
2. Röportajda görüşmeyi yapan kişi Luka'ya hikayedeki düşünce süreci, duyguları ve etik düşünceleri hakkında sorular sorar.
3. Luka, motivasyonlarını, endişelerini ve kararlarını açıklayarak karakterli bir şekilde yanıt veriyor.
4. Mülakatlardan sonra öğrencilerin yeni bir mülakat turu için rollerini değiştirmelerini sağlayın.
5. Öğrencilerin görüşmelerden elde edilen bilgiler üzerine derinlemesine düşündükleri bir sınıf tartışmasına katılın.
6. Mülakatlar sırasında verilen yanıtlara dayanarak Luka'nın etik ikileminin daha derin bir analizini kolaylaştırın.

SORULAR

- Biyoteknoloji sağlık ve tıp alanlarında nadir görülen genetik hastalıklardan daha fazlasına nasıl yardımcı olur?
- Toplumumuzda tıbbi araştırma ve tedavi amacıyla biyoteknolojiyi kullanırken düşünmemiz gereken bazı önemli noktalar nelerdir?
- Biyoteknoloji sağlık dışındaki alanlardaki yeni buluşları ve teknolojiyi nasıl etkiliyor ve bunun sonucunda toplumumuzda neler olabilir?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

FABRIKA

ÇİFTÇİLİĞİ

KONU: HAYVAN YAŞAMI

KONU

HAYVAN YAŞAMI

BAŞLIK

FABRIKA ÇİFTÇİLİĞİ

AMAÇLAR

- İnsanların devredilemez onuru ile hayvanların içsel değeri arasındaki farkı anlamak.
- İnsanların hayvanlara ve bir bütün olarak doğaya karşı sahip olduğu sorumluluk düzeyini keşfetmek.
- Hayvanlara etik muamelelerin ne olduğunu ve bunun insanların farklı hayatta kalma ihtiyaçlarıyla nasıl ilişkili olduğunu anlamak.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Çiftçilik durumunda insanlar ve hayvanlar arasındaki ilişkiye ilişkin etik ikilemi araştırmak.
- İnsanlar ve hayvanlar arasındaki karşılıklı bağımlılığı anlamak
- İnsanların hayvanlara ve bir bütün olarak doğaya karşı sahip olduğu sorumluluk düzeyini keşfetmek.
- Kişisel kararlarının hayvanların ve çevrenin refahını etkilemesinin sorumluluğunu kabul etmek.
- Hayvanlarla kişisel ilişkiler ve hayvan tüketimi üzerine eleştirel bir genel bakış geliştirmek.

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Her gün, bazı şeyleri farklı şekilde yapmanın ve sağlıklı, sürdürülebilir, insancıl bir gıda ve tarım sistemine doğru ilerlemenin acil ihtiyacına dair kanıtlar artıyor. Dünyadaki sürdürülebilirlik ve sağlık sorunlarının önemli bir kısmı endüstriyel hayvancılık üretiminden ve büyük miktarlarda tahıl ve soyanın hayvan yemi olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Ormansızlaşma, arazi kullanımında değişiklik, toprağın bozulması, biyolojik çeşitlilik kaybı, aşırı su kullanımı ve kirlilik ve sera gazı (GHG) emisyonları, fabrika çiftçiliği olarak bilinen mevcut tarım ve gıda sisteminin sonuçlarından bazılarıdır. Tüketicilerin yani insanların, gıdalarının nereden geldiği ve gıda seçimlerinin çevre üzerindeki etkileri konusunda daha bilinçli olmaları gerekiyor. (Kaynak: Yetkinlik Çerçevesi BIOSEM)

VAKA

Martin dört kuşaktır çiftçi olan bir aileden geliyor. Tüm bu hayvanlarla ilgilenmeyi ve çiftlikte çalışmayı seviyor. Ancak geleneksel yöntemleri kullanmanın zor ve çok zaman aldığını düşünüyor ve bu nedenle daha modern yöntemlere geçmek istiyor. Biraz araştırma yaptı ve işini kolaylaştırmak ve daha az zamanda daha çok üretmek için modern teknolojiyi kullanarak fabrika çiftçiliğine başlamanın iyi bir fikir olacağını buldu. Bu ona ailesiyle daha fazla vakit geçirebilmesini sağlayacaktı. Öte yandan bu planın, hayvanların küçük, kirli yerlerde tutulması, sağlıklı yaşam için önemli olan suya, toprağa, havaya zarar vermesi gibi kötü sonuçlara da yol açabileceğini biliyor. Martin çiftliğini o kadar iyi işletmek istiyor ki bu ona zaman kazandırıyor, hayvanlara iyi davranıyor, çevreye yardımcı oluyor ve para kazanıyor.

İKILEM

Martin geleneksel çiftçilik yöntemini mi kullanmalı yoksa modern yönteme mi geçmeli?

ÖNERİLEN FAALİYET 1

AVANTAJLARI:

- Ucuz et üretimi çiftçiler için oldukça basittir (kolay ve pratik)
- Fabrika çiftçiliğiyle ilgili süreçler optimize edilir.
- yüksek kar alan optimizasyonu,
- çok çeşitli et ürünleri sağlanması,
- hızlı et üretimi,
- yüksek seviyede otomasyonu
- Yerel ekonomiyi güçlendirebilir
- çok sayıda insana et tedariki sağlar
- neredeyse HİÇBİR coğrafi sınırlama olmadan tüm yıl boyunca et üretimi yapar

EKSİLERİ:

- hayvanlara oldukça kötü davranılıyor
- hayvanlar birbirlerine zorbalık yapabilir
- düşük kaliteli et
- hayvanlar doğal olmayan bir şekilde büyütülüyor
- hızlı aile ayrımı (hayvanlar için)
- bazı hayvanlar sadece cinsiyetleri nedeniyle öldürülüyor
- doğal olmayan hayvan yetiştirme şekli
- Genetik mühendisliği fabrika çiftçiliğinde kullanılabilir
- etteki yağ oranı oldukça yüksektir
- et antibiyotiklerle kirlenmiş olabilir
- yüksek düzeyde su tüketimi
- toprak kirliliği
- yeraltı suyu kirliliği
- küresel ısınma
- otomasyon nedeniyle iş kayıpları

ÖNERİLEN FAALİYET 2

MÜNAZARA:

Öğretmen sınıfta üç grup oluşturur.

- 1. grup yukarıdaki soruyu geleneksel çiftçilik olarak yanıtlayan öğrencilerden oluşur;
- fabrika çiftçiliğini destekleyen öğrencilerden oluşan 2. grup ve
- Arada bir yol bulmanın mümkün olduğuna inanan öğrencilerden oluşan 3. grup.

Öğretmen tahtaya şu soruyu yazar ve öğrencilerden kendi gruplarında tartışırken bunu akıllarında tutmalarını ister: "Kısa ve uzun vadede kim ve ne etkilenecek?" Konuyu tartışmak için çalışıyorlar. Tartışma sırasında her grubun argümanlarını sunmak için eşit süreye sahip olması önemlidir.

SORULAR

- Bu yeni teknoloji topluma ne gibi faydalar sağlayacak?
- Fabrika çiftçiliği sürdürülebilir uygulamalara yol açıyor mu? Neden / Neden olmasın?
- Fabrika çiftçiliğinde ekosistemi etkileyen ne gibi sorunlar görüyorsunuz?
- Ne tür bir kirliliğe neden olacak?
- Fabrika çiftçiliğine ilişkin temel sorunlardan bazıları nelerdir ve bunlar neden tartışmalıdır?
- Fabrika çiftçiliğinin büyümesini sağlayan faktörlerden bazıları nelerdir ve bunlar zaman içinde nasıl değişti?
- Hayvanların yiyecek amacıyla yetiştirilmesinde dikkate alınması gereken bazı etik hususlar nelerdir ve hayvan refahına ilişkin farklı bakış açıları tartışmayı nasıl etkilemektedir?
- Fabrika çiftçiliğinin çevresel etkilerinden bazıları nelerdir ve bunların daha geniş sürdürülebilirlik kaygılarıyla nasıl bir ilişkisi var?
- Fabrika çiftçiliğinin sağlık açısından bazı sonuçları nelerdir ve bunlar hem hayvanları hem de insanları nasıl etkiliyor?
- Fabrika çiftçiliğinin alternatiflerinden bazıları nelerdir ve bunlar sosyal, ekonomik ve ekolojik açıdan ne kadar uygulanabilir?
- Fabrika çiftçiliğinin zorluklarını çözmeye yönelik politika seçeneklerinden bazıları nelerdir ve her bir yaklaşımda yapılması gerekenler nelerdir?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

HAYVAN

TESTI

KONU: HAYVAN YAŞAMI 2

KONU

HAYVAN YAŞAMI

BAŞLIK

HAYVAN TESTİ

AMAÇLAR

- İnsanların devredilemez onuru ile hayvanların içsel değeri arasındaki farkı anlamak.
- Hayvan refahı konusunda yapıcı bir şekilde tartışmaya girme yeteneğini geliştirmek ve kendi fikrini güçlendirmek için çeşitli argümanlar sunabilmek.
- Hayvanlara etik muamelenin ne olduğunu ve bunun farklı insan ihtiyaçlarıyla nasıl ilişkili olduğunu anlamak.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Toplumsal refahı sağlayacak bilimsel ilerleme için hayvanların kullanılmasıyla ilgili etik ikilemi araştırmak.
- Etik ilkelerin somut hayvan deneylerinde uygulanması.
- İnsanların hayvanlara karşı sahip olduğu sorumluluk düzeyini keşfetmek.
- Hayvan refahı konusunda insanın sorumluluğunu kabul etmek.
- Kişisel kararlarının hayvanların ve çevrenin refahını etkilemesinin sorumluluğunu kabul etmek.
- Hayvanlarla kişisel ilişkilere eleştirel bir bakış geliştirmek.
- To develop a critical overview on personal relationships with animals.

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Hayvanların bilimsel araştırmalarda kullanılması onlarca yıldır tartışmalı bir konu. Bazıları tıbbi araştırmaları ilerletmek ve yeni tedaviler geliştirmek için hayvan testlerinin gerekli olduğunu savunurken, diğerleri bunun zalimce ve insanlık dışı olduğunu iddia ediyor. Bu ikilem, hayvan yaşamının değeri ve bilimsel ilerlemenin önemi hakkında önemli etik soruları gündeme getiriyor. Bir yandan "hem insanları

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

hem de hayvanları etkileyen sağlık sorunları hakkında daha fazla bilgi edinmenin ve yeni tıbbi tedavilerin güvenliğini sağlamanın” tek yolu olarak tanımlanıyor (APS - American Physiological Society) Diğer yandan; “... hayvanın refahında, ona acı, ıstırap, ıstırap veya rahatsızlık verme olasılığı bulunan bir değişikliğe neden olan” bir prosedürdür. (Aguilar, T.A.F. ve Bañuelos, E.G. 2018).

VAKA

Önde gelen bir ilaç şirketinde araştırmacı olan Dr. James Mitchell, nadir görülen bir genetik bozukluğu tedavi etmek için yeni bir ilaç geliştirmekle görevlendirildi. İlacın binlerce hayat kurtarma potansiyeli vardı ancak insan kullanımı için onaylanmadan önce kapsamlı bir şekilde test edilmesi gerekiyordu. İlacın güvenliğini ve etkinliğini değerlendirmek için hayvanlar üzerinde test yapılması gerekli görüldü.

Dr. Mitchell'in ekibi ilaç denemeleri için fareleri kullandı. Farelerin genetiği, insanlarla aynı genetik bozukluğu geliştirecek şekilde değiştirildi. İlk birkaç test başarılı oldu ve ilaç umut verici sonuçlar verdi. Ancak test ilerledikçe ekip beklenmedik yan etkilerle karşılaştı. Fareler kilo kaybı, tüy kaybı ve nöbetler dahil olmak üzere bir dizi semptomdan muzdarip olmaya başladı.

Ekip zor bir kararla karşı karşıya kaldı. Yan etkilere bir çözüm bulmayı umarak testlere devam mı etmeliler yoksa projeyi tamamen terk mi etmeliler? Dr. Mitchell, projeden vazgeçmenin, genetik bozukluğa çare bulmaktan vazgeçmek anlamına geleceğini, bunun da hastalar ve aileleri için yıkıcı olacağını biliyordu. Öte yandan teste devam etmek farelerin daha fazla acıya maruz kalması anlamına gelecektir.

İKİLEM

Bu ekibin bir üyesi olsaydınız testlere devam eder miydiniz yoksa durdurur muydunuz? Neden / Neden olmasın?

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (MÜNAZARA)

Grup 1:

Devam etmeniz gerektiğini düşünöyorsunuz.
(profesyonellere odaklanın)

Grup 2:

Siz bu şiddete karşısiniz.
(eksilere odaklanın)

ÖNERİLEN FAALİYET 2 (BİR MOTTO /HASHTAG OLUŞTURMA)

Hayvan deneyleri için bir slogan/hashtag oluşturun (lehte veya aleyhte) ve farkındalığı artırmak için sosyal medyada bir kampanya başlatın

SORULAR

- Hayvanları bilimsel testler için kullanmak etik midir?
- Bilimsel araştırmalarda hayvanların ne kadar acı çekmesi kabul edilebilir?
- Hayvanlara ciddi bir zarar gelme ihtimali varsa hayvan testleri yapılmalı mıdır?
- Bilimsel araştırmanın potansiyel faydalarını hayvanlara verilen zararlar nasıl dengeleyebiliriz?
- Hayvanlar yerine kullanılabilir alternatif test yöntemleri var mı?
- Bilimsel araştırma amacıyla hayvanların genetiğini değiştirmek etik midir?
- Bilimsel ilerleme ve insan refahı açısından hayvan yaşamının değerini nasıl belirleriz?
- Bilimsel testler sırasında hayvanlara verilen acılardan araştırmacılar sorumlu tutulmalı mıdır?
- Hayvan deneylerinin etik ve insani bir şekilde yapılmasını nasıl sağlayabiliriz?
- Toplum, bilimsel araştırmanın potansiyel faydaları yerine hayvanların refahını mı ön planda tutmalı?

SENARYOLAR BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

DAHA AZ EŞYAYLA ZENGİN BİR YAŞAM

KONU: MINIMALİST YAŞAM 1

KONU

MINİMALİST YAŞAM

BAŞLIK

DAHA AZ EŞYAYLA ZENGİN BİR YAŞAM

AMAÇLAR

- Minimalist yaşamın anlamının farkında olmak
- Minimalist yaşamın biyoetik gerekçelerinin farkında olmak
- Gezegenin biyolojik dengesinin korunması için her bireyin vereceği kararların önemini bilincinde olmak

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Minimalist yaşama eleştirel bir bakış açısı sergilemek
- Minimalist yaşama ilişkin sorumluluk alabilmek
- Minimalist yaşamla ilgili bilgileri uygulayabilmek
- Minimalist yaşamın hangi alanlarını uygulayacaklarına kendileri için değerlendirme yapabilme
- Bireylerin kendi yaşam tarzlarını seçme özerkliğine saygı duyabilmek

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Minimalist yaşam tarzı, kaliteli ve sağlıklı bir yaşam için gerekli olan kaynaklarla minimum düzeyde yaşamak anlamına gelir. İnsanlar kendilerine en çok değeri veren şeyin ne olduğunu belirlemeli ve geri kalanını gereksiz bularak atmalıdır. Buradaki fikir, sahip olunan şeyleri azaltmak, insanlar için gerçekten önemli olan şeylere hem fiziksel hem de zihinsel olarak daha fazla alan açmaktır. Minimalist yaşam tarzı, gereğinden fazla kaynak harcamamak, yalnızca anlamlı ve hayata anlam veren şeylere odaklanmak bir seçimdir. Modern tüketim toplumunda birçok insanın kendisini nesne, ürün ve hizmet bolluğundan mahrum bırakması hayal edilemez görünebilir.

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Ancak minimalizm ilkelerine göre yaşayan insanların sayısı artıyor. İnsanlar kendilerini gereksiz karmaşalarla doldurmamak, kendileri için gerçekten önemli olan şeylerden uzaklaşmamak ve yaşam masraflarını azaltmak için minimalist bir hayat yaşamayı seçiyorlar. Minimalist yaşamın bir sonucu olarak insanlar sevdiklerine, ailelerine, arkadaşlarına ve topluma daha fazla zaman ayırabiliyor ancak daha az kaynak kullandıkları için çevreyi de daha az kirletiyorlar.

VAKA

Michele birkaç ay sonra 18 yaşına girecek ve bir süredir doğum gününü nasıl kutlayacağını düşünüyor. Çok utangaç bir çocuk ve tüm sınıf arkadaşlarıyla, özellikle de sınıfın en havalı ve en zeki olanlarıyla kaynaşması ve bir araya gelmesi onun için çok zor. Benzersiz ve başarılı bir parti düzenlemek, insanların dikkatini kendisine çekmesine ve diğer gençler tarafından kabul edilip takdir edilmesine vesile olabilir. Bu yüzden önce bir mekan kiralamak, bol miktarda yiyecek ve içecek içeren ikramlar, havai fişekler, çelenk ve balon gibi süslemeler, profesyonel bir fotoğrafçı ve bir DJ ayarlamak için 18 yaş günü planlayıcısıyla konuşuyor. İkinci olarak ailesinden iPhone'un en son sürümünü hediye olarak istiyor çünkü okul arkadaşlarının çoğunda bu sürüm var. Ancak ailesi partisi için ayrılan bütçenin yeterli olmadığını söylüyor. Bu nedenle babası fazladan çalışmaya hazır, ancak birkaç ay önce Londra'da kendisi için ayrılan İngilizce kursunu iptal etmesi gerekiyor. Sonunda en yakın arkadaşıyla konuşmaya karar verir ve aklına ikinci bir seçenek gelir: Partiyi evde yapabilir, pizza ve meşrubat ikram edebilir, arkadaşlarından fotoğraf çekmelerini isteyebilir ve iyi müzik seçebilir. Hediye olarak iPhone'un daha ucuz bir versiyonunu satın alabilir ve Londra'daki İngilizce kursuna katılabilir. Ayrıca daha fazla çalışmak zorunda olmadığı için babasıyla daha fazla vakit geçirebiliyor. Michele'in kafası çok karışık ve ne yapacağını bilmiyor.

İKİLEM

Michele pahalı partiyi mi yoksa ucuz partiyi mi düzenlemeli? Maddi şeyler onu daha mı mutlu ediyor? Daha fazla şey onu daha mı zengin yapar?

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (ARTILARI VE EKSİLERİ)

Pahalı Parti:

- Kendine güvenen ve yetişkin hissedebilir.
- Sınıf arkadaşlarını etkileyebilir.
- Grup derslerine entegre olabilir ve yeni arkadaşlar edinebilir
- 18 yaşına girdiği için benzersiz bir partiyi ve pahalı hediyeleri hak ediyor.
- Profesyonel bir fotoğrafçı ve DJ ile iyi fotoğraflara ve iyi müziklere sahip olacağından emin olabilir.

Ucuz Parti:

- Babası fazladan çalışmıyor ve onunla daha fazla zaman geçirebiliyor.
- Londra'daki İngilizce kursu gibi daha önemli şeylere para harcıyor.
- Yiyecek ve içecek israfı yok.
- Plastik ve kağıt israfı yok.
- Yeni arkadaş edinmek için onları etkilemeye gerek yok

ÖNERİLEN FAALİYET 2 (ROL YAPMA)

Öğrencilere hikayedeki rolleri vererek durumu canlandırmalarını sağlayabilirsiniz. Bir öğrenci Michele rolünü oynayabilir, diğer öğrenciler annesini, babasını, parti planlayıcısını, Michele'nin en iyi arkadaşını oynayabilir ve siz de DJ, fotoğrafçı ve bazı sınıf arkadaşları gibi roller ekleyebilirsiniz.

Öğrenciler senaryoyu canlandırabilir ve diğer öğrenciler gözlemleyebilir. Rol oynamanın ardından gözlem yapan öğrenciler neler fark ettiklerini anlatabilir ve daha sonra rol oynayan öğrenciler konumlarını savunurken nasıl hissettiklerini açıklayabilirler.

SORULAR

- Maddi şeyler bizi daha mı mutlu ediyor?
- Dış görünüş kişilikten daha mı önemli?
- Daha fazla şeyin sizi daha zengin yapacağını mı düşünüyorsunuz?

- Pahalı bir partiyi veya daha ucuz bir partiyi seçmek ne fark eder?
- Etkileyicilerin yaşam tarzınız üzerindeki etkisini görebiliyor musunuz?

SENARYOLAR

BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

ALIŞVERİŞ...

NE KADAR

GÜÇLÜ?

KONU: MINİMALİST YAŞAM 2

KONU

MINİMALİST YAŞAM

BAŞLIK

ALİŞVERİŞ... NE KADAR GÜÇLÜ?

AMAÇLAR

- Minimalist bir yaşam tarzına geçişte bireylerin nasıl etik seçimler yaptığını vurgulamak
- Minimalizmin çevre etiğini keşfetmek
- Tüketici odaklı bir toplumda bireylerin sosyal ve etik sorumluluklarını analiz etmek.
- Minimalizmin aşırı tüketimle ilgili toplumsal normlara nasıl meydan okuyabileceğini ve yeniden şekillendirebileceğini düşünmek.

YETKİNLİK ÇERÇEVESİ İLE İLİŞKİLENDİRME

- Minimalist yaşama eleştirel bir bakış açısı sergilemek
- Minimalist yaşama ilişkin sorumluluk alabilmek
- Minimalist yaşamla ilgili bilgileri uygulayabilmek
- Minimalist yaşamın hangi alanlarını uygulayacaklarına kendileri için değerlendirme yapabilme
- Bireylerin kendi yaşam tarzlarını seçme özerkliğine saygı duyabilmek

KONUYA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

Minimalist yaşam tarzı, kaliteli ve sağlıklı bir yaşam için gerekli olan kaynaklarla minimum düzeyde yaşamak anlamına gelir. İnsanlar kendilerine en çok değeri veren şeyin ne olduğunu belirlemeli ve geri kalanını gereksiz bularak atmalıdır. Buradaki fikir, sahip olunan şeyleri azaltmak, insanlar için gerçekten önemli olan şeylere hem fiziksel hem de zihinsel olarak daha fazla alan açmaktır. Minimalist yaşam tarzı, gereğinden fazla kaynak harcamamak, yalnızca anlamlı ve hayata anlam veren şeylere odaklanmak bir seçimdir. Modern tüketim toplumunda birçok insanın kendisini nesne, ürün ve hizmet bolluğundan mahrum bırakması hayal edilemez

KONU YA İLİŞKİN KISA OBJEKTİF BİLGİ

görünebilir. Ancak minimalizm ilkelerine göre yaşayan insanların sayısı artıyor. İnsanlar kendilerini gereksiz karmaşalarla doldurmamak, kendileri için gerçekten önemli olan şeylerden uzaklaşmamak ve yaşam masraflarını azaltmak için minimalist bir hayat yaşamayı seçiyorlar. Minimalist yaşamın bir sonucu olarak insanlar sevdiklerine, ailelerine, arkadaşlarına ve topluma daha fazla zaman ayırabiliyor ancak daha az kaynak kullandıkları için çevreyi de daha az kirletiyorlar.

VAKA

Lisa, en sevdiği hobisi alışveriş olan 16 yaşında bir kızdır. Elbette sinemaya gitmek, yürüyüşe çıkmak, egzersiz yapmak ve kitap okumak gibi başka şeyler de yapıyor ancak bu eğlencelerin hiçbiri onun zamanını ve dikkatini alışveriş kadar işgal etmiyor. Alışveriş onun en önemli aktivitesidir. Fazladan zamanı varsa alışverişe gider. Bir şey yapmaktan veya bir şeyi düşünmekten kaçınmak isterse alışverişe gider. Duygusal desteğe ihtiyacı varsa alışverişe gider. Liste uzar gider... Alışveriş onun için aslında tatmin edicidir. Elbette, hayatına biraz heyecan katıyor. Yeniliğin ve iyi "fırsatların" bulunmasının belli bir heyecanı var. Ayrıca dışarıda olmaktan ve satış görevlileri ve diğer alışveriş yapanlarla etkileşimde bulunmaktan hoşlanıyor. Onu tanıyan ve hayatıyla ilgili sorular soran satış elemanlarının aslında bir nevi arkadaş olduğuna inanmak istiyor. En iyi arkadaşı yok ve bu onun için sorun değil.

Bugün matematik sınavından kötü bir not aldı. Gerçekten üzgün ve ailesinden korkuyor. Ne yapmalı?

İKİLEM

Nasıl daha iyi hissedebilir? Alışverişe mi gitmeli yoksa bir arkadaşını mı görmeli? Gidip matematik öğretmeniyle mi konuşmalı yoksa alışverişe mi gitmeli?

ÖNERİLEN FAALİYET 1 (YAZMA GÖREVİ)

Satın aldığınız ancak hiç kullanmadığınız (veya nadiren kullandığınız) bir şey hakkında yazın.
Cevabınıza aşağıdaki konulardan bazılarını ekleyebilirsiniz:

- Nedir?
- Neden satın aldınız?
- Neden kullanmadınız (veya nadiren kullandınız)?

ÖNERİLEN FAALİYET 2 (GRUP TARTIŞMA GÖREVİ)

Günümüzde insanlar ihtiyaç duymadıkları veya istemedikleri çok fazla şey satın alıyor. İnsanların asla kullanmayacakları şeyleri satın almalarının nedenleri nelerdir? Bununla ilgili sorunlar nelerdir?

SORULAR

- Maddi şeyler bizi daha mı mutlu ediyor? Alışverişin bir hastalığı iyileştirme gücü var mı?
- Dış görünüş kişilikten daha mı önemli?
- Daha fazla şeyin sizi daha zengin yapacağını mı düşünüyorsunuz?
- Etkileyicilerin yaşam tarzınız üzerindeki etkisini görebiliyor musunuz?

SENARYOLAR BIOSEM

Bioethics and sustainable environment management
(2022-1-SI01-KA220-SCH-000086423)

